

NOVA PRAVDA

GLASILO NARODNO-SOCIJALISTIČNE STRANKE.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Gradsko št. 7, I. etaž.
Telefon št. 77.

Izhaja vsako soboto.

Inserati se računajo po veličnosti. Cene so navedene
v eglasnem delu.

Mesečna naročnina: za tuzemstvo 6 Din, za inozemstvo 8 Din.

Zbor delegatov Narodno-socijalistične stranke.

Bratski pozdrav čeških gostov. — Referati strankinih funkcionarjev. — Vsi sklepi sprejeti soglasno. — Navdušenost in borbenost strankinih delegatov.

Ljubljana, dne 9. maja.

Pretekla sobota in nedelja sta bili posvečeni delu in manifestaciji narodno socijalistične misli. Kakor smo že preje javili, so prispeli v Ljubljano že v petek delegati bratske češkoslovenske socijalistične stranke in sicer podpredsednica češke NSS sestra Zeminova, ki zavzema v ženskem glavnem na Češkem vodilno mesto in ji je bratska stranka poverila tudi poslanski mandat. Poleg nje so se udeležili našega zborovanja tudi poslanec br. Spatny, voditelj češke narodno soc. mladine, nadalje generalni tajnik stranke br. Šolc in urednik glavnega glasila stranke »Češkega Slovač. br. Černy. Češkimi gostom na čast se je v

petek zvečer vršil v restavraciji Slon pozdravni večer, ob kateri priliki je bilo izmenjanih več iskrenih bratskih pozdravov. Za Češko Obec se je tega večera udeležil tudi njen predsednik ing. Kasal.

V soboto ob 8. uri zvečer je predsednik tov. Deržič otvoril delegatsko zborovanje, pozdravil predvsem češko narodno socijalistično stranko in njene navzoče zastopnike, zastopnike naših krajevnih organizacij, mladinskih organizacij in strokovnih organizacij ter konstatiral, da je na delegatskem zboru zastopanih 40 organizacij s 126 delegati. Vsled tega je v smislu organizatoričnega reda torej delegatsko zborovanje sklepčno.

legla nemške ekspanzivnosti v Mariboru, Ptuj, Celju itd. Vaša radost je bila in je vedno tudi naša radost, vaša bol, tudi naša bol.

Vi ste se pridružili narodno socijalistični ideji in dobro ste napravili, ker pojem naroda se izpopolnjava s pojmom socijalizma. Treba je še v naprej negovati kulturo duše in srea in vzgajati boljsega človeka, kakor to zahteva naš vodja br. V. Klofač. Brez dobrega človeka ni dobre družbe. — Vsled tega sledi naša stranka z vso pozornostjo kulturnemu delu in intenzivno popularizacijo znanost v najširših narodnih slojih. In mi ne dvomimo, da bo tudi vaša stranka napredovala v velikem delu izobraževanja naroda. K temu vam želimo v imenu osrednje delavske šole veliko sreče. Naj živi slovenski narod od Gorice, Trsta in Spilja, naj živi in napreduje! (Živahno odobravanje).

Nato se preide na dnevni red in na predlog, ki je bil sprejet na popoldanski seji izvrševalnega odbora, se izvolijo verifikacijski odsek, odsek za resolucije, in odsek za kandidatno listo, ki se takoj sestanejo k delu. Medtem pada tov. Juvan poročilo osrednjega tajništva.

Iz poročila osrednjega tajništva.

NSS ima 56 krajevnih organizacij, večina teh je v Sloveniji. Vse organizacije skupno imajo 2148 članov. Tekom leta je pristopilo 263 novih članov, izstopilo pa jih je 118.

Shodov je bilo v pretečenem letu 117. Zaupniških zborovanj in konferenc 96, predavanj in diskusijskih večerov 33, skupno 246. Pri tem pa niso všteti sestanki in seje, katere so imele krajevne organizacije. Povprečna udeležba je bila 40 do 50. Dopisov je odposlalo osrednje društvo 1383.

Dopisov prejelo 844, vseh okrožnih je bilo razposlanih 1050. Skupno vseh dopisov 3277.

Načelnstvo je imelo 58 rednih sej, večinoma pri polnoštevilni udeležbi.

Osrednji izvrševalni odbor je imel 8 sej, izmed katerih se je ena vršila v Mariboru, druge pa v Ljubljani.

Širši izvrševalni odbor je imel 2 seji. Med letom se je ustanovilo okrožno tajništvo v Mariboru.

Narodno socijalna strokovna Zveza, kot strankina strokovna organizacija ima svoje strokovno tajništvo v Narodnem domu ter ima 14 podružnic z 1434 člani.

Mladinske organizacije kažejo jako lep napredek. Dosedaj je ustanovljenih 19 »Bratstev«, nekoliko se jih pa ustanovi v najbližnji bodočnosti. Osrednji izvrševalni odbor mladine ima svoj sedež v Ljubljani ter posluje tajništvo v Pulpanovi čitalnici v Gajevi ulici. Ustanovila se je skautska organizacija, ki prav lepo napreduje.

Zadružna knjigarna ima svoje lokale v Pulpanovi čitalnici v Gajevi ulici ter ima 319 članov.

VAŽNEJŠI DOGODKI.

Pri skupščinskih volitvah je nastopila naša stranka skupno z Davidovičevimi ter smo dobili v Sloveniji približno 4000 glasov. Mladinski kongres v Mariboru meseca septembra je v vsakem oziru sijajno uspel. Udeležencev je bilo blizu 600.

Strokovni kongres v St. Pavlu je izborni uspel ter je bilo nad 300 udeležencev.

Razvitje prapora na Jesenicah. Ob priliki proslave 1. maja 1924 je razvila jeseniška strokovna organizacija svoj prapor. Udeležba je bila izredno velika, ter se je prireditev razvila v sijajno manifestacijo narodno socijalistične ideje.

Razvitje prapora v Sp. Šiški tamošnjega »Bratstva« je bila nekaka skupna proslava narodno socijalistične ideje ter je bilo udeležencev nad 1000.

Občinske volitve.

Ljubljanski občinski svet je bil med letom razpuščen. Naša stranka je protestirala proti razpustu in zahtevala čimprejšnji razpis novih volitev po čistem proporciju. Pred skupščinskimi volitvami so bile volitve sicer razpisane, potem pa razpis zopet razveljavljen. Na mestnem magistratu še vedno vlada gerent.

Občinske volitve so se izvršile v Mariboru, Ptuj in Celju, pri katerih je naša stranka nastopila v narodnem bloku. Tudi v raznih drugih občinah so se vršile občinske volitve tekom leta ter ima naša stranka v Sloveniji 66 občinskih odbornikov.

Stranka ima tudi svoje zastopnike v delavski zbornici, v okrožnem uradu za zavarovanje delavcev, v borzi dela in v raznih drugih korporacijah, kjer naši člani sodelujejo pozitivno.

Strankino tajništvo se je meseca fe-

bruarja preselilo v sedanje spodnje prostore v Narodnem domu ter so uradne ure vsak dan od pol 9. do 12. in od pol 3. do 6. ure. Ob nedeljah od 10. do 12. ure dopoldne. Tajništvo ima naročenih več raznih časopisov ter urejeno knjižnico za strankine funkcionarje.

Tajniškemu poročilu sledita poročila blagajnika in pregledovalcev rač., katera poročila se vsa sprejmejo na znanje. Načelnik tov. Deržič poroča na to

O političnem položaju v državi.

Povdarja, da je narodnost predpogoj vsakemu kulturnemu in socijalističnemu delu ter razpravlja na to o razmerju narodno socijalistične stranke do II. in III. internacionalne. Podturtuje dejstvo, da je stranka nastopala vedno v smislu svojega programa in svojih načel, ter kritizira delo meščanskih strank, katerim je glavni cilj v politiki le pridobitev oblasti in moči, pri čemur so proglasili nas za protidržavne elemente, ker se nismo strinjali s korupcijo. Tudi nadalje se moramo boriti za pravo narodnost in pravi socijalizem, ker jasno je, da se z nasiljem ne bo moglo dolgo vladati. Nato razpravlja o notranjepolitičnem razvoju in o vzrokih nazadovanja socijalistične misli v naši državi. Omenja našo vedno pripravljenost in prizadevanja za ustvaritev enotne socijalistične fronte, ki žalibog vsled nerazumevanja s strani voditeljev ostalih socijalističnih strank dosedaj

ni uspelo. Zahteva več odporne sile in inicijativnega dela v lastnih vrstah in dokaže potrebo enotne delavske kmečke fronte.

Prvo, kar moramo zahtevati je popolna enakopravnosti vseh pred zakonom, tako v političnem kot gospodarskem oziru, dokler se v tem vprašanju ne bo dosegel zadovoljen sporazum, je vsako drugo delo skrajno otežkočeno. Z vsemi silami se mora delati na to, da se veleproduktivna sredstva konsolidirajo, da se pravično izvede agrarna reforma, da se bo kapital uporabljal v prid in korist vsega ljudstva, ne samo privilegiranih posameznikov in skupin. Iz tega vidika moramo duševno revolucijonirati naš narod. Pot je sicer težka, toda privedla bo do uspeha, če bomo ostali zvesti svojim idejam ter z vno delali za njih uresničenje. (Živahno odobravanje.)

Nato poroča dr. Ivo Politeo o temi:

Narodni socijalizem in kmetijstvo.

Samo številnost brez zavednosti ni zadostna za doseg političnih ciljev. Tega se mora zavedati tudi NSS. Večina našega naroda obstoji iz seljstva. In če hoče biti NSS ne samo idejno, temveč tudi številno močna in silna, se mora nasloniti na seljstvo. To je zaenkrat najvažnejše vprašanje za stranko, ker nikakor ne moremo računati na to, da bi se stranka ojačila na račun drugih pri nas itak zelo maloštevilnih socijalističnih in meščanskih strank.

Napačna je velikokrat poňavljajoča se trditev, da socijalizem nima pomena za kmetstvo državo. Nasprotno, socijalizem je prav za kmetstvo najbolj prirodna in to zanikajo le oni, ki nečajo dobro niti socijalizmu, niti seljstvu, ali pa ki stvari ne razumejo.

Svojo napačno trditev argumentirajo s tem, da kmet nikoli ne bo pristal na odpravo privatne lastnine. Odprava privatne lastnine je res zahteva marxove socijalistične teorije. Mi te teoriji tudi v tem pogledu ne moremo slediti. Socijalizem se mora prilagoditi razmeram posameznega naroda, ako hoče temu narodu koristiti. To je osnovna razlika našega socijalizma od dogmatičnega socijalizma II. in III. internacionalne, kateremu je ustvaril osnove Marx. Mi moramo raziskovati potrebe našega naroda in jim prilagoditi socijalizem, ker socijalizem je tukaj radi naroda in ne narobe.

Kmet ljubi svojo zemljo in hoče, da je in ostane njegova lastnina in mi moramo reči, da ima popolnoma prav, dokler je obdeluje sam ali s svojo rodbino. Do te meje priznavamo privatno lastnino. Pobjijamo pa privatno lastnino, kadar izkorišča tuje delo.

Pojdimo med kmete in jih učimo, da socijalizem zanj ni škodljiv, nasprotno, da mu hrani njegovo zemljo. Učimo ga, da gre

danes veliko uspeha njegovega dela v žep veletrgovca in da mu more samo socijalizem pomagati, da se odpravi ta nedostatek v njegovo korist.

(Govornik razpravlja nato o zadrugarstvu in enakovrednosti stanov, o čemur je razpravljati tudi v svojem referatu na glavnem občnem zboru, vsled česar ta izvajanja tukaj izpuščamo.)

Pot do resnice je težka in prav zato, ker stremi narodno socijalistična stranka za resnico, se razvija tako počasi. Vsled tega počasnost njenega razvoja ni nikak dokaz za to, da so njena načela ali vodstvo slabo. Nasprotno, mi vidimo vsak dan kako hitro dobiva pristaše demagoštvo, ki obljublja vse nemogoče in ne namerava ničesar držati, kako počasi pa dobiva tal resnično dobra misel. Toda kakor slabo hitro dobiva pristaše, tako hitro jih tudi izgublja. — Vsled tega nikakor ne smemo obupati nad uspehom naše stranke. Vztrajno moramo hoditi med delavstvo in seljstvo, poudarjati ga in pridobivati jih za naša načela. Pridobili jih bomo dva, tri, deset. Pridobili jih bomo 10, 20, dokler ne dosežemo one politične moči, ki nam je potrebna za uresničenje naših načel, ker zavedati se moramo vedno, da smo stranka bodočnosti in da so stranke sedanjosti že stranke preteklosti. Dokazovati moramo tako delavstvu, kakor tudi seljstvu, da nam ne gre samo za njihov glas, temveč tudi za njihovo sree. Da ne vidimo v njih samo objekt sebičnega izkoriščanja, temveč enakovrednega delavca. In seljstvo, kakor delavstvo bo uvidelo, da je socijalizem, naš narodni socijalizem, njegova bodočnost in s tem bodočnost države in da je v njihovih lastnih rokah možnost, da pride do delavske kmetске vlade na osnovah narodnega socijalizma. (Govornik žanje viharno odobravanje.)

Izpremema organizacijskega reda.

Ta točka se odstavi iz dnevnega reda, ker niso še vse kraji organizacije zavzele svojega stališča. Izvoli se 5 članska komisija, ki ima tekom treh mesecev predelati

vse zadevne predloge in protipredloge in predložiti rezultat svojega dela izrednemu delegatskemu zboru, ki se v to svrhu sklêče po preteku treh mesecev.

Določitev strankinega davka.

Blagajnik tov. Ambrožič predlaga povišanje dosedanjega strankinega davka, ki je znašal 5 Din na leto na Din 20.— letno. Tov. Juvan stavi spreminjevalni predlog, da naj se uvedejo razne davčne stopnje in

sicer Din 10.—, 20.—, 50.—, 100.— na leto. Po daljši debati v katero posežeje tov. Roglič, Kazinc, Starec i. dr. se sprejme z večino glasov spreminjevalni predlog tov. Juvana.

Volitve.

Medtem je odsek za kandidatno listo končal svoje delo in tov. Gobec predlaga v

njegovem imenu sledeče kandidatne liste, ki so bile vse soglasno sprejete.

Govor tajnika čehoslov. soc. stranke br. Šolca.

Po opominu, da naj bodo vsi delegati pri svojih izvajanjih kratki in stvarni, poda predsednik, predno se preide na dnevni red, besedo generalnemu tajniku ČSL soc. stranke STR br. Šolcu, ki izvaja:

Prihajamo k vam v imenu češkoslov. strany socijalistické ter vas kot njeni oficijelni zastopniki najiskreneje pozdravljamo. Z veseljem konstatiramo tudi letos, da je naša stranka in vaša stranka eno telo in ena duša, ker med našim in vašim programom, med našimi in vašimi idejami ni razlike.

Leto za letom prihajamo med vas, da uvrstimo medsebojno simpatije, medsebojno zvezo med našimi srei. Da pozdravimo ne samo vašo stranko, ki je tudi naša, ker kakor rečeno, med našo in vašo vodilno idejo ni razlike, temveč, da pozdravimo tudi vašo državo in utrdimo zvezo z njo. Ker prepričani smo, da sta obe naši državi v prvi vrsti poklicani, da ohranite mir v srednji Evropi in se oprete vsaki izpremembi mirovnih pogodb, ki bi bile v škodo razvoju in obstoju naših narodov. Pri tem pa smo tudi prepričani, da ne sme ta zveza obstojati le v zvezi med vlada, le v diplomatskih stikih, temveč, da se mora graditi od zdolaj, od moža do moža, od žene do žene, od srea do srea, od delavca do delavca.

In ob tej priliki bi povdaril še nekaj. Čudno se bo morda zdelo, da mi zastopniki vladne češkoslovaške stranke prihajamo pozdravljati vas opozicijske jugoslovanske in vam ponujati bratstvo svojo roko. Toda velikanska je razlika med opozicijo pri nas v ČSR in pri vas v Jugoslaviji. Pri nas obstoji opozicija iz strank, ki bi rade čimpreje zabodle bodalo v hrbet republiki in ki nestrpnno čakajo trenutka, ko bi ji zamogle zadati smrtni udarec. Pri vas pa je opozicija prožeta ljubezni prave in resnične ljubezni do države, ki se ne straši nobenih žrtve, da jo ohrani. — Vi hočete Jugoslavijo boljše kot je, demokratično. To je osnovna razlika in v toliko ste na boljšem, ker si lahko dovoljujete luksus, da se bojuje proti slabemu v lastnem narodu, medtem, ko smo mi večkrat prisiljeni, da sklepamo kompromise tudi z onimi, ki so nam načelno nasprotni, samo, da rešimo našo ljubljeno republiko pred proti in izven narodnimi sovražniki. Mi si tega luksusa privoščiti ne moremo in ne moremo se bojevati med seboj, temveč moramo v blagor domovine vsajtrajati v koalicii, ki jo sestavlja 5 raznomenajših strank, katerim je skupno le eno in to je ljubezen do republike. Kako močna pa je naša ta vest, ljubezen do republike, nam kaže dejstvo, da imamo že tri leta isto vlado.

V vašem lastnem pa tudi v interesu naše republike bi želeli iskreno, da pride do take koalicii tudi pri vas, ker popolnoma naravno je, da bi se in da se bo vas

Govor urednika br. Černya.

Na to pozdravlja delegatski zbor brat Černy za osrednje delavsko šolo in izvaja: »Dragi bratje in sestre! Oprostite, da ne govorim v vašem lepem jeziku, temveč v bratski hrvaščini. Čast mi je, da vas pozdravim v imenu osrednje delavske šole in v imenu br. Pichla, ki je žal zadržan, ni mogel priti z nami vred med vas v belo Ljubljano, vašo bratsko zemljo, v kateri se človek počuti kot doma. In to ni nič čudnega, ker mi ljubimo narod Prešernov, Ko-

pitarjev in Aškerčev, ki je bil od nekdanj v tesni zvezi z našim narodom, z našimi najznamenitejšimi ljudmi. Naša in vaša kultura sta medsebojno vplivali druga na drugo in tudi politično smo v bivši Avstriji stali bok ob boku. In sree nam je žalostno od misli, da je vaša duša težko ranjena, da je cela tretjina vašega zavestnega naroda ostala pod neznošnim jarmom italijanskih fašistov in avstrijskih pangermanistov. — V drugem oziru pa nas veseli, da so padla

Načelnstvo.

Načelnik: Ivan Deržič,
I. podnačelnik: Rudolf Juvan,
II. podnačelnik: Drago Gobec,

Člani: Josip Ambrožič, Janko Jarec,
Fran Rupnik, dr. Ivo Politeo, Anton
Sirelj, Karel Urbančič.

Osrednji izvrševalni odbor.

Bavdaš Janko, Bavdek Vekoslav,
Bertoli Alfonz (Zagreb), Bizjak Luka
(Litija), Blažek Anton (Ptui), Bračič
Ivo (Tržič), Derča Fran (St. Pavel), Est
Rudolf, Hiter Ivan, Jošt Fran, Koprivec
Ivan, Korošec Blaž, Letnik Josip (Tr-
bovlje), Leskovec Fran (Logatec), Po-
ropat Josip, dr. Peterlin Viktor, Roglič
Ivan (Maribor), Starec Franc (Maribor),
Setine Ivo (Jesenice), Tavčar Ivan, Tre-
bušak Lovro (Zagorje), Tomc Albin,
Uderman Andrej (Novo mesto), Zupan-
čič Ivan (Slov. Gradec).

Ivan (Bled), Ličen Alfonz (Kočevje),
Loštrk Jakob (Ziri), Majce Karel, Mal-
gaj Tone, Pleničar Pavel, Rozman Aloj-
zij (Ponikva), Sušnik Albin (Kranj),
Tomc Stanko.

NADZORSTVO.

Pelan Vlado, Petek Ivan, Podpac
Rudolf, Podkrajšek Rudolf (Novo me-
sto), Šerona Vinko.

**FINANČNO-GOSPODARSKA
KOMISIJA.**

Eisenstädter Artur (Zagreb), Hiter
Ivan, Jošt Fran (Celje), Roglič Ivan
(Maribor), Stopar Davorin.

NAMESTNIKI.

Ančič Josip (Rilbnica), Fajt Mirko
(Maribor), Hafner Mirko, Hudovernik

Resolucije.

V imenu odseka za resolucije, predla-
ga tov. Tavčar sledeče resolucije, ki so
bile vse soglasno sprejete.

I.

Glavni zbor NSS izjavlja v soglasju
z resolucijami prejšnjih svojih glavnih
zborov ponovno, da smatra za predpo-
gotj notranje konsolidacije in s tem utri-
ditve zunanje-političnega položaja naše
države iskren sporazum med Srbi, Hr-
vati in Slovenci na podlagi popolne de-
janske enakopravnosti v vsakem oziru.
V dosegu tega cilja je v mejah svojih
osnovnih načel NSS pripravljena sode-
lovati z vsemi političnimi strankami in
skupinami v državi, ki so kot predsta-
viteljske svobodne volje naroda resni-
čno za sporazum.

II.

V svrhu socialne zaštite delavskega
razreda in z njim na isti gtoni višini
stojčih stanov (malih kmetov, malih
obrtnikov, uradnikov, učiteljev itd.) in
njihovih človeško - eksistencij pravic
proti kapitalističnemu izkoriščanju,
smatra NSS za najnujnejše, da se ves
jugoslovanski duševni in ročni proletari-
jat združi v enotno socialno solidar-
no fronto, ker na tej podlagi edino je
možna pridobitev one politične moči,
ki je potrebna za uresničenje upravi-
čenih zahtev interesne skupnosti delov-
nega ljudstva potom legalne socialne
zakonodaje. NSS odklanja marksistično
misel internacionalne revolucionarnosti,
ker človeštvo bo demokratično le
v toliko, v kolikor bo vsak narod sam
v sebi razvil lastne moralne in dušev-
ne sile ter v kolikor bo sam pokazal
demokratične zrelosti in soc. pravično-
sti. Zato smeri naš socializem k enako-
pravnosti med narodi potom intenziv-
nega dela za socialno enakopravnostjo
predvsem v lastnem narodu in državi.
Da vodi nadalje pot našega socializma
preko slovenske socialistične solidar-
nosti k mednarodni socialistični soli-
darnosti hočemo na tem mestu ponovno
povdariti.

III.

Pozdravljamo delo Male antante
stremeče za zagotovitev evropskega in
posebno srednjeevropskega ravnovesja
in miru. Posebno pozdravljamo sode-
lovanje Jugoslavije in Češkoslovaške in
želimo, da se temu sodelovanju pridru-
ži čimprej tudi Poljska in Bolgarska,
ki enkrat, rešena krvavega in nečlove-
škega Cankovega terorja, more in mo-
ra postati močan sestavni del Jugoslo-
vanstva in s tem vsega Slovanstva.
Prav tako iskreno želimo priključitev
Rusije pod prapor slovenske demokra-
cije.

Ta miroljubna slovenska grupacija
bo najjačji protitež sovinstični eks-
panzivnosti Nemčije in Avstrije ter fa-
šističnemu terorizmu Italije.

Ponovno povdarjamo, da se našemu
neodrešenemu ozemlju nikdar in pod
nikakimi pogoji ne odrečemo in zahte-
vamo vsled tega, da naša država podes-
setori svoje delo v zaščiti naših narod-
no zaslužjenih rojakov.

IV.

Narodno - socialistična stranka je
prepričana, da se mora socializem, če
hoče doseči svojo glavno svrhu, to je
materijelno in duševno blagostanje na-
roda in s tem njegovo zadovoljstvo, pri-
lagoditi posebnim razmeram naroda in
da vsled tega mora biti socializem na-
roden.

Ker sestoji pretežen del našega na-
roda iz seljaštva, se mora tudi naš na-
rodni jugoslovanski socializem prilago-
diti posebnim prilikam srbskih, hr-
vatskih in slovenskih kmetov, posebno
s tem, da prizna privatno lastnino kme-
tov nad ono zemljo, ki jo more obde-
lovati sam ali v zajednici s svojo rod-
nino (eventuelno zadrugo), ker taka zem-
lja ni in ne more postati tak produkti-
ven kapital, potom katerega bi privatni
lastnik mogel izkoriščati tujo delovno
moč.

NSS bo podpirala zadružništvo kot si-
stem, ki mora vzgojiti kmete k družab-
ni solidarnosti in jih približati čim naj-
bolj socialističnemu načelu kolektivno-
sti. Zadružništvo bo omogočilo kmetom,
da bodo svojo zemljo mogli racionalno
obdelovati, svoje pridelke dobro vnov-
čiti, s čimer bo zavrla dosedanje špe-
kulovanje kapitalističnih veletrgovcev s
poljskimi pridelki. Proizvajalne nabav-
ne in konzumne kmečke zadruge mora-
jo biti v zvezi z ostalimi deli splošnega
zadružnega pokreta, posebno z zadruga-
mi delavstva in mestnega prebival-
stva tako, da ne bo niti ena zadruga
v nikakem pogledu, posebno z ozirom
na cene izrabljala svojega položaja na
škodo ostalih stanov, oz. zadrug.

NSS obsoja dosedanji demagoški
način propagande med kmeti, s kateri-
m so se neke stranke laskale kmetom,
proglašujoč jih za prvi stan, ki da mora
imeti privilegij nad drugimi stanovi in
vladati nad njimi. NSS smatra vse sta-
nove, ki žive od svojega poštenega
dela, enakovrednim, in da ne sme imeti
nobeden od njih kakih predprav, ker
vsak po svoji sposobnosti vrši koristno
nalogo v ljudskem društvu. NSS obsoja
vsako stanovsko sebičnost, torej tudi
kmečko in smatra za najzrelejši oni
stan, ki se zaveda svoje naloge v druž-
bi, pa vseeno priznava vrednost ostalih
stanov in potrebo solidarnega dela med
njimi vsemi.

Ker je dosedanja propaganda pri-
vedla seljaštvo pa tudi celo državo do
današnjega žalostnega stanja, smatra
NSS za svojo dolžnost, da to propagan-
do pobija in da jo s svoje strani zame-
nja z najživahnejšim delom med selja-
štvom, katero delo bo osnovano na res-
nici, na strokovni in gospodarski izobraz-
bi, na misli solidarnosti vseh stanov
delovnega razreda, posebno na istovet-
nosti interesov vsega delovnega razre-
da, torej tudi vseh kmetov v Jugosla-
viji, z eno besedo, ki bo osnovano na
narodnem socializmu.

V.

Svoboda tiska je poleg zborovanja
in združevanja najvažnejši predpogoj
za napredek človeške družbe tako v
kulturnem kot v političnem življenju.
Zato protestiramo proti načrtu tiskov-
nega zakona, kot ga namerava predlo-
žiti vlada narodni skupščini, ker bi
moral v tej obliki postati s svojimi vsa-
ko svobodno besedo dušečimi in nejas-
nimi odločbami, ki dopuščajo najobšir-
nejšo interpretacijo in podređitev vseh
mogočih dejanj kaznivosti, neznozna
ovira vsakega svobodnega tiskovnega
udejstvanja.

VI.

Protestiramo proti kršenju občin-
skih avtonomij, proti razpustu občin-
skih odborov in imenovanju gerentov.
V občinah, kjer so razpuščeni občinski
odbori je razpisati brez odloga volitve.
Izrekamo se za čisti propore pri vol-
itvah v avtonomna mesta in je zadevno
spremeniti občinski volilni red.

Pri uzakonjenju novega občinskega
reda je kar najbolj razširiti samouprav-
ne pravice.

VII.

Vodstvo javnih socialnih zavodov
in ustanov mora biti izključno le v ro-
kah nameščencev in delavcev. Komisa-
rijate pri socialnih zavodih in ustano-
vah je ukiniti in razpisati volitve.

VIII.

Urediti je službeno razmerje med
državo in nameščenci tako, da bo vsa-
kemu nameščencu omogočeno udeležiti
svojo delovno moč kvalifikaciji in
zmožnosti odgovarjajoče. Disciplina v
službi, zagotovljena stalnost, gnoten in
socialen položaj, depolitizacija služben-
nih mest, to so predpogoji za ustvari-
tev dobre uprave v korist države.

Stranka se pridružuje vsem zahte-
vam kongresov javnih nameščencev in
vpokojuje vseh kategorij in jih sma-
tra za popolnoma upravičene. Posebno

povdarjamo potrebno po ustanovitvi
zbornice javnih nameščencev.

Protestiramo proti nameram, da se,
četudi samo začasno ukine neodvisnost
sodnikov, ki je po celem kulturnem
svetu pogoj za nepristransko uveljav-
ljanje pravice.

IX.

Odločno obsojamo nemoralne, ne-
demokratične in celo protizakonite
strankarske persekucije javnih name-
ščencev. Taka dejanja se obsojajo samo
po sebi, ker ubijajo eksistenco, omeju-
jejo politično svobodo in škodujejo
ugledu države.

X.

Protestiramo, da že več ko po šes-
tih letih nobena vlada ni rešila vpra-
šanja vojnih žrtv. Zahtevamo, da se
tako sprejme socialno pravični in va-
lidski zakon v tem smislu, kakor si ga
žele same vojne žrtve in kakor je bil
izdelan načrt z njihovo organizacijo.
To vprašanje je treba izenačiti za celo
državo ter vojnim žrtvam nuditi razme-
ram in percentualni nesposobnosti pri-
merne pokojnine, zdravstvo, pridobitne
poklice in druge vrste socialne pomo-
či. Država naj podpira tudi ustanav-
ljanje samostojnih invalidskih zadrug.
Redukcije vojnih žrtv so sistematične
in ne odgovarjajo dejanskemu stanju,

zato jih mora bodoči zakon popraviti,
sicer bodo invalidi vedno v večjem
število padali na breme svojih občin.

X.

Izrekamo se proti obdavljenju ne-
obhodno potrebnih življenjskih potreb-
ščin.

Obsodbe vredna je krivična uvedba
2 odstotnega davka na ročno delo, kri-
vična tembolj, ker je v veljavi le za ne-
katere pokrajine države.

Ponavljamo svojo nujno zahtevo po
takošnjem izenačenju davkov za vso
državo.

XII.

Končna izvedba agrarne reforme
(razlastitev in kolonizacija veleposest-
niške zemlje) ne izvzemši cerkvena ve-
leposestva je neodložljiva. K izvajanju
agrarne reforme je pritegniti interese
in jim omogočiti sodelovanje pri
izvedbi zakonitih predpisov.

XIII.

Drag denar ovira podjetnost in je
posebno malim obrtnikom in trgovcem
onemogočen obstoj in samostojen raz-
voj ter je tudi vzrok draginji. Državna
akcija cenene kredita se naj izvede
v največjem obsegu. Dovolitev kreditov
naj bo podvržena javni kontroli in mo-
rajo biti krediti procentuelno dostopni
vsem pokrajinam.

XIV.

Vpoštevamo težavnj položaj hišnih
posestnikov, ki so si pridobili svoje
imetje s poštenim delom. Seveda pa ni
mogoče dopustiti prostega razpolaganja
s stanovanji toliko časa, dokler ne bo
odpravljena stanovanjska beda. Zato je
zaenkrat popolna zaščita stanovanjskih
najemnikov in podnajemnikov glede
stanarina in odpovednega roka neobhod-
no potrebna. Nov osnutek stanovanjske-
ga zakona je v škodo najemnikov, kar
bi ne smelo biti.

Stanovanjsko vprašanje se ne bo
rešilo z zakoni in pravilniki, ampak iz-
ključno le z gradbeno akcijo, katero iz-
vesti je dolžnost države. Država in sa-
moupravne edinice morajo zidati in do-
voljevati brezobrestne kredite. Javnim
nameščencem se mora zvišati stanarin-
ski prispevek, oziroma se jim mora
omogočiti zidanje hiš.

Pri slučajnostih

se oglasi k besedi tajnik mariborsko celj-
skega okrožja tov. Brandner, ki razpravlja
o specialnih razmerah v tem okrožju. Po
njegovem govoru zaključiti tov. načelnik ob
pol 1. uri z zahvalo vsem navzočim lepo
uspelo delegatsko zborovanje.

Glavni strankin zbor.

Velika udeležba delegatov. — Pomembne in bodrilne besede gostov iz Češkoslovaške. — Navdušene manifestacije za narodno socialistično idejo, za Jugoslavijo in zaslužjene brate v Primorju in na Koroškem.

Ljubljana, dne 10. maja.

V nedeljo, 10. t. m. ob pol 10. uri
otvarja načelnik tov. Deržič glavni zbor
stranke, ki se je vršil v lepo okrašeni
veliki dvorani hotela »Union«. Na sredi
nad odrom visi velika slika Vaelava Klo-
fača, ustanovitelja narodno socialistič-
ne stranke na Češkem in njenega dose-
danjega voditelja, na obeh straneh pa
po troje zastav nar. soc. organizacij. Na-
vzočih je okoli 500 delegatov nar. soc.
političnih, strokovnih in mladinskih or-
ganizacij.

Tovariš Deržič pozdravlja predvsem
podpredsednico bratske češkoslovaške
socialistične stranke, poslankinjo sestro
Zeminovo, ki je prišla k nam v Ljublja-
no, da se na lastne oči prepriča, kako
prospera pri nas ideja narodnega socia-
lizma. Izraža upanje, da se bo na last-

ne oči prepričala, da je tudi pri nas že
globoko pronikla Klofačeva ideja o kul-
turni in politični enakopravnosti, ne sa-
mo vseh slojev, temveč tudi moža in že-
ne in da je baš NSS najnujnejša propa-
gatorica teh idej. Pozdravlja na to osta-
le odposlanca CSS, poslanca br. Spat-
nyja, glavnega tajnika Šolea in urednika
br. Černyja kot tudi vse zastopnike po-
litičnih, strokovnih in mladinskih organi-
zacij. Pozdravlja tudi navzoče novinarje
ter povdarja, da je vodstvo stranke skle-
nilo pripustiti tudi urednike narodne-
mu socializmu nasprotnih listov, da s
tem dokaže, da se našemu delu ni treba
bati javnosti. Njegov predlog, da naj se
posljeta pozdravna brzojava načelnstvu
čsl. socialistične stranke in njenemu pr-
voboritelju br. Vaelavu Klofaču se z na-
vdušenjem sprejme.

Govor poslanca br. Spatnyja.

Nato dobi besedo poslanec Spatny,
ki izvaja:

Jugoslovanski proletarci, tovariši in
tovarišice! Z veseljem v srcu Vas po-
zdravljam v imenu vodstva češkoslova-
ške socialistične stranke. Med vami in
nami je vedno vladala in vlada tudi se-
daj bratska ljubezen in sožitje. Zadnji
čas ste morali bojevati krute boje. Vse
se je strnilo proti vam, da vas uniči.
Trebva vam je podvojene enerzije, da od-
bujete te napade. Predvsem morate po-
svetiti vso svojo pozornost podrobnejmu
delu med delovnim ljudstvom. Nikakor
se ne smete samo izgovarjati na neprilike
in krivične nasprotnike, ker perseku-
cije pač lahko samo uničijo posamez-
nike, toda ideje uničiti ne morejo, ker
ideja je neuničljiva. Zato mora zmagati
tudi pri vas ideja narodnega socializ-
ma, če boste obdržali narodno socialis-
tično idejo čisto in izpeljali podrobno
organizacijo v celem narodu.

Ravnokar se vračamo od vaših
zaslužjenih bratov v Italiji.

Obiskali smo vse Slovane v Italiji in vi-
deli, kako kruto jih tlačil italijanska na-
silnost. Spominjam se dobro, kako so
jim še leta 1917 v rimskem parlamentu
objubljali najširšo narodno svobodo in
enakopravnost v političnem in kultur-
nem pogledu. Danes pa nimajo podjar-
mljeni Slovani v Italiji niti enega urad-

nika, niti enega učitelja, niti ene na-
rodne šole. Škoda, ki so jim jo prizadeli
italijanski fašisti, je neprecenljiva. Toda
kljub temu ne klouij. Oni z vero in
upanjem v srcu čakajo na uro osvoboje-
nja, ki jim mora priti, če boste vi iz-
polnjevali napram njim svoje dolžnosti.
Prešli smo Istro in Goriško in po-
svod smo čuli biti slovensko srce. Spo-
minjam se na dogodek, ko nam je stara
Slovenka s solzami v očeh zatrjevala, da
žive po teh krajih samo Slovenci. Ob-
enem pa z zaislo dejala, da so tukaj
sicer samo Slovenci, da pa zna biti mlaj-
ša generacija že poitaljančena. In ten
bednih vaših bratov, ne bodo rešili ne-
beni orjunaši, te more in mora rešiti le
slovanski socializem.

»Lepa naša domovina.«

Vi imate krasno pesem »Lepa naša
domovina«. Res, je lepa ta naša domovi-
na, toda z vašim delom morate doseči,
da ne bo lepa samo na zunaj, da ne bo
nudila le tuje mege razgleda, da ne
bo lepa le za vellekapitaliste, temveč da
bo lepa za vsakega proletarca, za vsake-
ga proletarca v Sloveniji, Hrvaški in
Srbiji, pa tudi Beljaku, Trstu in Skadru.
(Ogromno odobranje.)

Tovariš načelnik se zahvali govorni-
ku za njegovo krasno izvajanje, posebno
pa za njegove izraze sočutja za naše bra-
te v Italiji in na Koroškem.

Govor poslanke s. Zeminove.

Nato poda besedo poslankinji s. Ze-
minovi, ki burno aklamirana, izvaja:

»Dragi bratje, mile sestre! Kot pod-
predsednica CSS Vas pozdravljam v
imenu cele naše velike češkoslovaške na-
rodno socialistične rodbine. Sem prvi-
krat v Ljubljani, toda ko vidim toliko
zanimanja v vaših očeh, toliko ognja v
vašem delu, ta red pri vas, me obhaja
globoka radost. Krasna je Ljubljana,
krasen je Zagreb, krasna je vsa slovan-
ska zemlja, treba je gledati le z očmi lju-
bezni in najde se to krasoto.

Vežejo pa nas med seboj ne le sim-
patije, temveč ozko nas veže tudi naša
skupna usoda. Tisoče let smo morali
tlačiti Madžarom, Nemcem in Lahom.
Tisoče let so tlačili ti narodi enako
Slovence, Hrvate in Srbe, ravnotako ka-
kor nas. In baš sedaj se dviga na bo-
zrju Evrope nov oblak. Hindenburg na

Nemškem dela pot reakcionarnim im-
perialističnim kajzerom. In sedaj mora po
vsem slovanskem svetu iti samo eno
geslo:

Slovani vkup!

Čas je, da mi Slovani spoznamo že
enkrat svojo silo, svojo številnost in svo-
jo kulturno moč. 60 procentov evropske
zemlje pripada Slovanom, 50 procentov
evropskega prebivalstva je slovanske
krvi. In vendar, kako mizerno vlogo
igramo. Anglija, Nemčija ali Italija po-
menijo v koncernu svetovnih velesil ti-
sočkrat več kakor mi. Odločajo s svojo
besedo tisočkrat več, kakor mi vsi
skupaj.

Slovanstvo živi kot da je v jeti. Ve-
liki Rusijo so zaprli z Dardanelami, ve-
liki Poljski so odvzeli Gdansko, Jugosla-
vija je pa okradena, surovo okradena za

velike dele ozemlja, ki ji po vsej prvi-
ci pripadejo.

Toda mi nismo prišli pritoževati se
semkaj, temveč prišli smo, da se pogo-
vorimo o skupni direktivi za bodoče bo-
je. Mi v Češkoslovaški republiki živo
čutimo potrebo ujedinjenja Slovanstva.
Zato prihajamo v Ljubljano, zato smo
šli v Varšavo in šli bomo tudi v Za-
greb in Beograd, šli bomo v Rusijo. Ker
le ako se bo vse slovanstvo strnilo v so-
lidarni slovanski blok, potem bo enkrat
za vselej minulo stanje, v katerem se
svetovne velesile lahko igrajo s slovan-
stvom, kakor z žogo.

Velika ideja je to, ki polni naše sr-
ce. Ker prepričani smo,
da pomeni slovanski blok — demo-
kracijo.

Mi smo se za svobodo toliko bojevali,
da ne moremo biti ničesar drugega, ne-
go demokrati. In demokratična Evropa
pomeni svobodo Slovanstva. Demokraci-
ja Slovanstva pa pomeni svobodo prole-
tarijata. In do slovenske demokratične
internacionalne mora priti, če hočemo
vsak trenotek biti pripravljeni na vse
eventualnosti.

Pri nas v Češkoslovaški republiki
igramo socialisti veliko vlogo. In v smi-
slu socializma veliko vlogo. In v smi-
slu možni. To se izraža tudi v našem
dnevnem političnem življenju. Pri nas so-
cialisti vladajo in se ne dajo od nikar-
gar odrivati. In tudi vi morate organi-
zirati vse sile, pridobiti za narodno socia-
listično misel najširše sloje, da se bo
enkrat tudi v vaši zemlji uveljavila po-
litična in socialna enakopravnost.

Socializem pri nas ne izhaja od
Marksa. Izšel je iz duše našega naroda.
Dolgo smo tudi mi ječali v srednjeveški
duševni temi. Toda naše hrepenenje po
svobodi se je izražalo že v našem husit-
stvu, v našem bratskem pokretu. Ze ta-
krat, ko se je bil boj za versko osvoboje-
nje, se je pripravljalo osvobojenje na
političnem polju. In kako smo ga pri-
pravljali? Do zadnje vasi, do zadnje ko-
če v vasi smo pošiljali knjige, časopise
in brosure. Smo hodili učiti in priprav-
ljati. In ko je prišla ura osvobojenja, so
bili vsi pripravljeni.

In kaj je danes naša naloga? Ma-
saryk, veliki mislec, filozof, politik in
prvi boritelj socializma je dejal:

Socializem je program in uteha miljo-
nov ter strah tisočev.

Dvajseto stoletje ne živi v znamenju pre-
stolov in zlata. V dvajsetem stoletju do-
življamo nekaj višjega: probuja se člo-
vek, prebujajo se narodi. Vsled tega se
moramo vedno zavedati, da ne živimo le
samo za se, temveč da živimo in moramo
živeti za bodočnost. Vsled tega ne sme-
mo pustiti polovice naroda v temi. Je
čas, da vzamemo tudi žene v svojo sre-
do. Pri nas je pol milijona, v Evropi 15
milijonov žena več kakor možkih. In
kamor se bo nagnila ta sila, tam bo
zmaga. Ker

tudi me žene potrebujemo svobodo.
Potrebujemo toliko več svobode, kolikor
dalj časa smo bile zadržane v politični
in duševni sužnjosti. Tisoče let se je na
nas pozabljalo. In prej se je gradilo za
može univerze, nego za nas ljudske šole.
Voditelj naše klerikalne stranke,
monsignor Šramek je dejal ob priliki
zborovanja ženskih društev, ko je nago-
voril zbrane delegatinje: Žene katoli-

ske, žene slovanske! Udarila je ura, ko se morate prebuditi in poslati bojevni- nce sv. očeta v Rimu. Takrat pa smo se vzdignile me, žene socialistične in dejale: Udarila je ura, da se osvobodimo. Ura svobode človeka. In mi žene slovanske, ki imamo v naših rokah dete, se moramo zavedati, da ga nimamo zato, da vzgajamo iz njega sužnja duševnih ali političnih gospodov, temveč zato, da vzgajamo iz njega svobodnega človeka.

Se pred 150 leti so živeli naši in vaši dedji v tlačanstvu. Toda kakor delavstvo, tako vstaja tudi seljstvo in zahteva svoje pravice. In kakor delavstvo, tako morate imeti pri svojem delu pred očmi tudi seljstvo. Ker socializem bo zmagal le kadar bo združeno v enotni fronti kmečko - delavsko ljudstvo.

Načela narodnega socializma

Na to dobi besedo tov. dr. Politeo, ki izvaja:

Tovariši! Zdelo se bo nekako neaktuelno, času neprimerno govoriti o načelih v tej breznačelni dobi; v dobi, ko se načela menjajo lažje kot obleka, ko se republikansko načelo naenkrat zamenjuje z monarhističnim, se preide od negacije ustave k njenemu priznanju, ko postajajo protivniki korupcionizma in nasilnikov njihovi zavezniki. Kdo, vraga, bi ostal pri taki breznačelnosti še človek načel?

Toda, tovariši, če je čas in če so razmere take, se ne smemo pustiti od njiju zapeljati. Ravno kljub tej breznačelnosti in zato, da jo pobijemo, se moramo mi tem krepkeje poprijeti naših načel in druge vsposodovati v boju zanje. Kajti zato smo stranka! Če je nekaj, kar daje razlog za nastanek in obstanek strank, so to načela!

Stranke so radi načel, ne pa načela radi strank!

Načela so nad strankami, ne pa obratno! Mi torej, narodni socialisti, smo stranka načel in ponosni smo, da smo ostali svojim načelom zvesti! In ostati jim hočemo zvesti, tja do končne zmage in v zmagi sami! Do zmage hočemo delati, truditi se zanje, v zmagi pa uživati počeno z vsem delovnim ljudstvom ono stanje, v katerem bodo ta načela oživitvorjena!

Ali, katera so naša načela? Narod in socializem! To bi mogli izraziti tudi samo z eno besedo: ali narod, ali socializem, ker kadar izrečemo eno, mislimo tudi na drugo. Ne moremo si misliti naroda brez socializma, kakor si ne moremo predstavljati socializma brez naroda! Pa vendar uporabljamo obe imeni, in namesto da se imenujemo samo socialiste ali samo narodne, nazivljemo našo stranko narodno-socialistično! Zakaj? Zato da naglasimo vsem onim izven naše stranke, ki se zadovoljujejo ali samo z narodom ali samo s socializmom, da ni dovolj samo eno od obeh, temveč, da drugo brez drugega ni nič, temveč šele oboje skupaj tvori skladno celoto!

Narod, samo ali pretežno narod, povdarjajo običajno kapitalisti. Socializem, samo in pretežno socializem, povdarjajo običajno socialistični dogmatiki, ljudje, ki so izgubili z narodom vsako zvezo, vsak narodni čut. Zakaj so kapitalisti, zakaj socialistični dogmatiki tako enostranski?

Kapitalisti

so zato tako enostranski, ker, če bi poleg narodne strani povdarjali tudi drugo, socialno, bi izgubili svoj privilegirani položaj, ki ga uživajo danes v kapitalistični družbi. S tem, da govore ljudstvu samo o tem, kar narod dela narod, kar ga razlikuje od drugih narodov, t. j. o imenu in o jeziku, odvrtačajo narod in zlasti delovni razred od tega, kar je vsem ljudem skupno, odvrtačajo njegovo pozornost od potreb, katere ima vsak človek, ki hoče živeti polno materialno in duševno življenje. Delavski razred, ki ga vodijo v boju takozvani kapitalistični rodoljubi, pozabljajo od teh istojezičnih, istonarodnih, istoimenskih svojih kapitalistov, da ga naj ne ropajo, da naj mu vrnejo, kar jim je s svojim delom preveč dal, da mu omogočijo človeku dostojno in potrebno življenje. Ta okolnost seveda kapitalistom uga in zato vidite, da so pri nas največji rokomavni, najmočnejši kapitalisti obenem najbolj razvneti patrioti, ki neprestano povdarjajo svetost hrvatskega ali srbskega imena. Pri tem pa pozabljajo ali opuščajo nekaj, kar je enako sveto, in to je dolžnost, da gledajo na to, da bi bil vsakdo, ki nosi to sveto hrvatsko, srbsko ali slovensko ime enako zadovoljen in zadovoljen kakor so zadovoljni in zadovoljeni oni, kapitalisti.

Socialistični dogmatiki

zapadajo zopet v drugo skrajnost s tem, da povdarjajo socializem, pri tem pa zapostavljajo narod, zavračajo domovino. Oni mislijo, da izven Marksja in socializma in se zato še vedno drže stare trditve: proletarec, delavec nima domovine! Jih je nekaj med njimi sicer takih, ki so v tem pogledu izboljšali Marksja in sebe, ali kljub vsemu temu žrtvujejo v praksi v takozvanih internacionalnih interesih domačega proletariata, žrtvujejo samostojnost narodnega delavskega pokreta. Kaj koristi priznati narod, priznati domovino, če se njihova usoda mora ravnati — in ravno zato tudi trpeti! — po odločitvah onih, ki ne samo nimajo smisla za narod in domovino, temveč ju niti ne poznajo!

H koncu v imenu cele naše velike narodno socialistične stranke v Republikli še eno: **Bodite prepričani, da stojimo na vaši strani in da bomo stali na vaši strani, tako v veselih, kakor v žalostnih trenutkih. In bodite prepričani, da bo dan, ko bo odrešena tlačanstva vaša tužna Istra, vaše Primorje, vaš tužni Korotan, za nas prav tako iskreno radosten, kakor za vas.** (Viharen, več minul trajajoči aplavz. Govornici se pokloni šopek z narodno trobojko.)

Tovariši načelnik se zahvaljuje sestri Zeminovi za njen prekrasni govor in ji zagotovi, da je tudi v naših srcih isto bratstvo, katerega je bil prožet njen govor.

Komunistična internacionala v Moskvi n. pr. nima točnega vploga v razmere v Jugoslaviji vobče, posebno pa še ne v razmere našega delavstva. Če bi čitali poročila z njihovih konferenc, bi se zgrajali nad tolikim nepoznavanjem naših razmer. Pa vendar si uzurpirajo oni od zunaj, iz daljne Moskve pravico, da odredijo taktiko in prave našega delavskega pokreta tako na strokovnem, kakor tudi na političnem polju. Posledica temu so nepremišljeni komunistični izpadi v Jugoslaviji, Moskvi pokorna, toda škodljiva politika komunistov pri nas, in seveda tudi današnje slabo stanje delavstva v Jugoslaviji.

Tudi mi, narodni socialisti ne gremo tako daleč, da ne bi imeli smisla za potrebe delavstva ostalih držav in narodov; tudi mi se ne odrekamo solidarnosti s tistim proletariatom drugih narodov, ki je v resnici prežet s socializmom. Toda ta naša solidarnost ima meje, katerih ne dovoljujejo prestopiti na škodo naše samostojnosti in našega narodnega delavskega pokreta vobče. Mi pravimo: mi poznamo dobro socializma ali enako dobro — od vseh drugih izven naše domovine najbolje! — poznamo tudi sebe, svoje razmere, svoj narod, svojo domovino. In zato hočemo mi ta socializem uravnati napram našim razmeram tako, da bo služil najbolje svoji svrhi, to je v dobro delovnemu ljudstvu. Zato socializem ne bo prestal biti socializem; ravno nasprotno, izpopolnil se bo, ko sprejme vase vse to, kar je specifično naše narodno. Dovolite mi navesti poseben navaden primer: čevljev ne prestane biti čevljev zato, če je na eni nogi večji, na drugi manjši, če ima tretji koničaste, četrti topega, peti rumenega itd. Vsak teh čevljev je vendar čevljev in vsak od njih ravno zato služi svoji svrhi, ker je različne velikosti, oblike itd. Smešni čevljarski dogmatiki bi bil oni, ki bi trdili, da je samo tisti čevljev pravi čevljev, ki je tak in tak in ima številko 40! Glejte, taki so vam tudi socialistični dogmatiki, tisti, ki mislijo, da je samo en socializem, ki mora biti v vsaki državi, v vsakem narodu, v vseh razmerah strogo in za las enak.

Marks je rekel: pogoji produkcije in materialne razmere ter odnosi delujejo na človeštvo, na delavce, na družbo in zato je treba te pogoje, te odnose spreminiti. Marks je tako rekel, ker je tako in samo tako videl. No, mi smo videli poleg tega še nekaj drugega. Videli smo, da na človeka delujejo tudi vzgoja, delujejo tudi ideje, da je mogoče nanj vplivati tudi duševni ideali. In ko smo to uvideli, smo popravili Marksja in rekli: res je, tudi materialni pogoji delujejo na človeka, na družbo, toda tudi idealni. Zato je treba z materialnimi pogoji spreminiti tudi idealne; treba je človeka vzgajati, treba razvijati njegovo duševno življenje, treba povzdigati njegove ideale. In

eden najlepših idealov je domovina; ne ona domovina, o kateri deklamirajo buržuj, temveč tista domovina, ki vsebuje v sebi vso lepoto našega kraja, vso milo-voznost našega jezika, naše narodne pesmi, vse lepo iz naše preteklosti in vse odlike našega narodnega življenja. Socializem mora vzdržati to domovino, mora ji služiti! Glejte, v tem smislu je naš socializem nacionalen napram internacionalnemu; idejen napram materialističnemu socializmu Marksja in njegovih učencev v sedan-nosti.

Po teh načelih si urejamo mi, narodni socialisti, tudi svoje delo. Mi, nasprotniki privatnega posestištva nad produktivnimi sredstvi, zaradi njegovih slabih posledic, dopuščamo z ozirom na naše posebne razmere privatno posest kmetu nad malim kompleksom zemljišča, ker bi ukinitje te privatne kmetске posesti prineslo slabe posledice in za kmeta, i za gospodarstvo, i za državo. V toliko smo mi narodni. Poleg tega pa smo socialisti v tem, da pospešujemo zadržanost, torej neke vrste kolektivnega dela in kolektivnega posestištva; ker hočemo tudi kmetu dati socialistično mišljenje, ker preprečujemo, da bi izrabil kmet svoje privatno posestištvo na tih, ki potrebujejo njegove produkte.

Mi hočemo, da se dvigne domača industrija, da v njej

najde zaposlenje v prvi vrsti naš domači delavec.

V tem smo narodni. Obenem smo socialisti, ker ne pustimo, da bi kapitalist zato, ker je domačin, slabo plačeval delavca, ker ne

pustimo, da bi odiral konsumente z dragimi cenami svojega blaga, ker zahtevamo obdavčenje kapitalistov sorazmerno z njihovi- mi dohodki in ker naposed zahtevamo, da se ta davek porabi v svrhe, ki so poštene in v interesu siromašnih ljudskih slojev.

Ista načela hočemo uveljaviti v komunalni politiki, in iste seveda tudi pri reševanju tistega vprašanja, ki skozi 6 let ni prenehalo biti aktualno — t. j. ustavno vprašanje. Današnja Vidovdanska ustava nasprotuje tem načelom. Mi zahtevamo revizijo ustave, dalekosežno revizijo v tem smislu, kakor sem to lani na kongresu obširno obrazložili; revizijo, ki bo omogočila vsakemu delu pravice naroda, vsem tistim, ki delajo, da upravljajo našo državo po svoji volji in po svojih interesih. Mi zahtevamo samoopredeljenje tako na znotraj, kakor na zunanaj. Ne dovoljujemo, da bi nas opredeljevali od zunaj, pa naj bi bili to še tako dobri socialisti, ker smo mi zase prepričani, da smo dobri socialisti; ne dovoljujemo pa tudi več, da bi nas od znotraj opredeljevala manjšina ali kaka klika, ki je z nasiljem in korupcijo prišla do tistega števila glasov, ki ji je omogočilo večino mandatov. Samoopredeljenje

Notranja in zunanja politika.

Predsedstvo zbora prevzame tov. podnačelnik Juvan in poda besedo tov. načelniku Ivanu Deržicu, ki izvaja:

Pri presoji položaja naše države moramo narodni socialisti imeti pred očmi vedno oba glavna momenta t. j. narod in socializem. Vsaka državna politika, bodisi notranja ali zunanja je dobra taktik, kadar je dobra za narod in socializem. In če vprašamo, kako je pri nas, dobimo, samo en odgovor: da ni dobro ne za narod in ne za socializem. Pretežno leto jugoslovanskemu delovnemu ljudstvu ni prineslo nikakega pozitivnega napredka, nikakega izboljšanja, bodisi kulturnega, socialnega ali pa gospodarskega značaja.

Celo leto je divjal politični boj za in proti sporazumu med Srbi, Hrvatji in Slovenci. Po padcu radikalne homogene vlade in koalicije med radikali in samostojnimi demokrati se je ustvaril takozvani ožji opozicijski blok pod vodstvom Davidoviča, ki je potem podprt od Radičeve stranke tudi prevzel vlado. Da se ta vlada ni mogla držati, je zakrivila predvsem

vrtočlost in nepreračunljivost politike Stjepana Radića.

Po par mesecih je prišla zopet radikalno-samostojno-demokratska koalicija na vlado, ki je izvedla volitve. Med volilnim bojem je bila HRSS razpuščena, Radić in vodstvo te stranke pa aretirani. Volitve so dale par mandatov več vladnemu bloku, a zato je ta blok za preko 300.000 oddanih glasov zaostal za opozicijo.

Tudi v novi skupščini se je boj nadaljeval, oziroma še traja za mandate Radičeve stranke. V zvezi senzacionalni izjavi sedanjega voditelja hrvatskih poslancev Pavle Radića, katerega izvaja v parlamentu pomeni popolno preorientacijo hrvatske politike, traja politična borba z vso besnostjo naprej. Vrše se pogajanja za sporazum med radikali in Radičevimi strankami. Ne moremo verjeti, da bi se gospodu Pašiću in samostojnim demokratom posrečilo zdrobiti politični odpor hrvatskega kmečkega ljudstva. Država se dejansko — torej tudi sedaj — nahaja v najhujšem vrtincu političnega boja za sporazum oziroma proti sporazumu, to je, za likvidacijo državno-pravnega spora med Srbi in Hrvatji.

To je dejstvo. Pri tem dejstvu pa ne smemo preiti drugega dejstva, da je meščanskim strankam uspela popolna

izločitev delavskih strank od soodločevanja.

Duševni in ročni jugoslovanski proletarijat je klonil duhom, verjel geslom meščanskih strank in s tem sam povzročil, da je taka izločitev bila sploh mogoča. Ko to povdarjamo, moramo izrecno naglasiti, da NSS preko tega ni šla brez dela. Ravno mi, narodni socialisti, smo bili tisti, ki smo se ponovno trudili, da bi prišlo do skupnega nastopa vseh delavskih strank, če ne v celi državi, pa vsaj v Sloveniji. Ni naša krivda, da se to ni doseglo. Odgovornost pade na one, ki so odbili iskreno ponudbo. To pa obenem dokazuje, da se jugoslovansko delovno ljudstvo še ne zaveda potrebe enotnega političnega nastopanja.

Vsled državno-pravnega spora, oziroma političnega boja za likvidacijo tega spora je bilo vse drugo državno delo na kulturni, gospodarski in socialni napredek ljudstva onemogočeno. Vsakokratna vlada je skrbelo in skrbi samo za to, da se potom raznih ukrepov udrži in uporablja ali celo izrablja vse bogatstvo naše države v te svrhe. Koptica vprašanj, ki so za obstoj delovnega ljudstva življenskega interesa. Še dosedaj niso rešena, niti ni pričakovati skorajšnje pravične in zadovoljlve rešitve. Delavske mezde, osemurnik, zaščita delavstva pri nezgodah in starostno zavarovanje, zaščita žensk in mladine, invalidsko vprašanje, agrarna reforma, krediti malim kmetom in obrtnikom, revizija zakona o javnih nameščencih in železničarjih, draginjske doklade, pokojnine, provizije in miloščine, zakon o pobljanju draginje, izenačenje davkov, kontrola nad industrijskimi podjetji itd. niso rešeni. Vlada torej popolnoma zapostavlja potrebe delovnega ljudstva in podpira direktno ali indirektno veeakapital-

je samo tedaj samoopredeljenje, če je demokracijo, t. j. če je dana možnost vsakomur v narodu, da izrazi svobodno svojo voljo. Ljudje, ki imajo danes oblast, so preprečevali svobodo izražanja in zato ne predstavljajo volje naroda, niti naroda samega.

Mi zahtevamo sporazum — svoboden v narodu z narodom;

zahtevamo sporazum z zavestjo naroda, a ne z njegovo nahujskanostjo ali zaslepljenostjo; zahtevamo sporazum tistih, ki so nesumljivo v večini v Jugoslaviji, to pa je delavski razred, da on uredi državo, tako da bo mogoče reči, da je Jugoslavija narodno-socialistična država. Toda ni dovolj zahtevati, temveč se je treba zato tudi boriti. Toda pri današnjem kolebanju in opotekanju, neznačajnosti in slabosti je treba posebno naglasiti: vztrajno in požrtvovalno boriti se! Tak boj bo dokazal ljudem izven naše stranke, da smo načelna stranka, ki bo pritegnila k sebi vse več in več pristavev, da naposed z okrepljeno močjo dovede načela narodnega socializma do popolne zmage.

oziroma vodi veeakapitalistično bankokratsko politiko, ki ščiti domači in njemu asocijirani tuji veeakapitali proti bitnim in življenskim interesom delovnega ljudstva. Politična svoboda je omejena, skoraj odpravljena. Draginja vedno na isti višini, pritisk davkov vedno večji, a vlada se pogaja in dela razne projekte o zaščiti carini.

Najhujše zlo pri vsem tem pa je dejstvo, da se je v državno upravo vpeljalo strankarstvo. Nestalnost javnih nameščencev in železničarjev po novem zakonu je suspendirala vse pravice teh. Kot nujna posledica je morala slediti demoralizacija v državni upravi. Dokazov zato pač ni potrebno navajati. Vsled tega je ljudstvo zgubilo vsako zaupanje, polšača se ga vedno večja apatija. To pa je znak, ne samo preteče popolne propasti morale in kulture jugoslovanskega ljudstva, temveč tudi njegovega gospodarskega poloma.

Reko se bo, saj je vendar naš dinar porastel za precej točk in se drži, saj imamo za l. 1924 aktivno trgovsko bilanco. To je vendar dokaz za gospodarski napredek države! Temu nasproti mirne duše konstatiramo, da od porasta dinarja in aktivne trgovske bilance delovno ljudstvo nima prav nobenega dobička.

Draginja je vseobča

in večja nego v ostalih sosednih državah. Še celo glede najnujnejših življenskih potrebščin nad svetovno pariteto. Če pa pogledamo cene potrebno potrebščin industrijskih predmetov, vidimo, da je še slabše. Ne samo moka, mast, meso in premog, ampak tudi manufaktura, usnje, oziroma čevlji, torej neobhodno potrebni predmeti za življenje so dražji nego zunaj. Država s carino favorizira izvoznike in bančne konzorcije proti interesom in na škodo kmetkega ljudstva, z zaščito carino pa štiti od tujege kapitala odvisno domačo špekulativno industrijo. Ne sme nas biti strah, da to jasno in javno povemo, kajti prepričani smo, da je možnost ustvariti solidno industrijo le s poštenim delom, ne pa s špekulacijo. To nam primanjkuje in je eden glavnih vzrokov za

ogromno brezposelnost

v naši domovini. Ni samo vpitje, je dejstvo, da so na takozvanih boljših mestih v industriji tuji - neslovani in da se povsod našega človeka pritiska za najnižja dela: to je tako znano, da o tem pišejo tudi meščanski listi. Naglasiti pa moramo z vsem povdankom, da nečemo biti objekti, da nečemo in ne smemo zagovarjati nikakih beneficij za od tujege kapitala odvisno špekulativno industrijo, najmanj pa zaščito carin, kakor je zahtevajo razni takozvani gospodarski krogi.

Navedeno jasno dokazuje, da za narod, za delovno ljudstvo v naši državi ni dobro. Dobro vsled tega biti ne more za socializem. Vsled slabega notranjega vseobčega položaja našega delovnega ljudstva, je jasno, da tudi stališe naše države napram drugim ni rožnato. Kapitlaciji v Rappalu sledi novi udarci s strani Italije. Konferenca v Firenci je dovolj jasen dokaz. Jasno pa je, da brez nam ugrabljenega ozemlja, ni udejnjenja, ni svoboda jugoslovanskega ljudstva popolna. To kar velja za Italijo, velja tudi za Avstrijo.

Balkan je jugoslovanski.

Radi tega najtežje občutimo bratomornoborbo v Bulgariji. Kmetstvo in delavsko ljudstvo v Bulgariji ječi pod najhujšim pritiskom Cankova, preko sod ubija nedolžne ljudi, eksponenti tujih aspiracij na jugoslovansko zemljo pa se kopoljejo v krvi svojega naroda. Želimo in verjemo, da bo kmetstvo in delovno ljudstvo v Bulgariji imelo dovolj sile in premagalo vse težkote ter se s tem pripravilo na oni veliki dan, ko se združijo vsi jugoslovanski bratje od severne Adrije pa doli do Egejskega in Črnega morja v svobodno jugoslovansko državo.

Svetla točka v teh težkih časih je naše bratstvo s Čehoslovaško republiko.

To bratstvo moramo poglobiti in ga utrditi za vedno. In ko pozdravljamo iz vse duše in srea bratski čehoslovaški narod in njegovoga očeta, predsednika Masaryka, moramo na vse glas povdariti, da je dolžnost jugoslovanskega ljudstva, da z delom in ljubeznijo utrdi svojo državo in jo tako usposobi za skupen boj za pravice slovanskega.

Ce je uspelo bratski Čehoslovaški, da je likvidirala spor s slovansko Poljsko, potem moramo pričakovati, da se naša država tej zvezi pridruži in z likvidacijo sporov na jugoslovanskem Balkanu postane močan in trden steber te skupnosti. Manjka še pri tem najmočnejši član slovanske družine! Akoravno se ne strinjamo z metodami komunistov v Rusiji, vendar smatramo, da je potrebno, da s priznanjem dejanskega stanja naša država stopi v direkten stik z bratskim ruskim narodom.

Mirovne pogodbe so v nevarnosti z izvolitvijo Hindenburga za predsednika Nemčije. Nemstvo se zbira v eno fronto. Dolžnost slehernega slovanskega rodoljuba je, da dela na tem,

da se Slovanstvo na znotraj strne in okrepi.

To pa je mogoče le, ako so v notranjosti take razmere, da je vse ljudstvo enotno v temu mišljenju.

Ce pregledamo torej situacijo jugoslovanskega delovnega ljudstva v lastni državi in uspehe te države na zunaj, vidimo, da ni vse tako, kakor neobhodno zahtevajo vitalni interesi jugoslovanskega in slovanskega. Tega se morajo odgovorni faktorji zavedati, delovno ljudstvo pa je poklicano, da točno vrši kontrolo nad delom teh merodajnih faktorjev. In če povdarjamo, da ne reagirajmo, ne terorizem, ne suspendiranje ustavnih pravic, ne veeakapital ne diktatura — da vse to ni in ne more biti zadostna garancija za miren in smotan razvoj naše Jugoslavije, smo globoko uverjeni, da je to naše stališe pravilno. Svoboda in pravica sta granitna temelja, ljubezen vseh državljanov do svoje države pa najjačja obramba vsake države.

V spoznanju teh resnic mora vsaka res demokratična organizacija usmeriti delo med jugoslovanskim ljudstvom. In če naša stranka, zvesta svojemu programu, vedno in povsod povdarja, da je predpogoj konsolidacije naše države bratski sporazum med Srbi, Hrvatji in Slovenci, da je močna in nepremagljiva samo res svobodna in socialno pravična Jugoslavija, smo globoko prepričani, da s tem vršimo res pravo narodno in socialistično dolžnost za dobrobit jugoslovanskega delovnega ljudstva, za dobrobit Jugoslavije.

Strankina organizacija in tisk.

Nato poda tov. načelnik besedo tov. podnačelniku Rudolfu Juvanju ki referira:

Večletne izkušnje so pokazale, da sedanjí organizacijski red ne zadošča več, da je preozek in da ga je treba sedanjim razmeram primerno prikriti, da se omogoči organizaciji čimvečji razmah.

Kljub vsemu temu, da je organizacija najvažnejši činitelj za naš pokret,

pa se vendar še najdejo lastni ljudje, ki ne morejo ali nočejo razumeti pomena organizacije in tudi za organizacijo vse premalo cilje. Ne zavedajo se, da je ta organizacija v katerem se zliva stotine in stotine duš, katere vse imajo iste želje, iste težkote in iste cilje. Ne zavemo se, da je ta organizacija aparat enotna idejna sila za čimprejšnjo udeležitev naših zahtev. Vsi bi se morali zavedati, da imajo danel kapitalisti mogočeno organizacijo, s katero hočejo onemogočiti pokret delovnega ljudstva — pokret socializma. Obžalovati moramo, da ljudstvo, ki največ trpi vesled sedanjih neurejenih razmer, še vedno ni spoznalo pravo moč organizacije.

Naše strankine organizacije še niso popolne v svoji izpeljavi. V Sloveniji imamo že lepo število organizacij, nekoliko tudi v Hrvatski, v Dalmaciji ter tudi v Srbiji se kažejo razveseljivi začetki. Vendar bi bilo število lahko še enkrat toliko, ako bi se naše ljudstvo zavedalo pomena organizacije. Tudi posamezni funkcionarji ne kažejo pravega razumevanja za organizacijo, kar je dostikrat tudi posledica nazadovanja pristavev in tudi nazadovanja uspehov. Priznati pa moramo, da je v naših vrstah nešteto vstrajnih in pridnih borcev, ki so storili za razvoj naših organizacij preko svojih moči. Naš ideja zahteva celih ljudi, potrebuje idealnih požrtvovalnih delavcev, ki so za razvoj naše misli pripravljene doprinesati tudi žrtve.

Kako je organizacija važen faktor, nam jasno pričajo izidi zadnjih skupščinskih volitev. Nasprotna stranke, ki so razpolagale z dobro organizacijo, pa četudi so to izvedle s pomočjo denarja, imajo zabeležili svoje uspehe le na rovaš organizacije. Tudi za našo stranko je izid zadnjih skupščinskih volitev podočen. V onih krajih, kjer so naše organizacije brezhibno funkcionirale, je bil tudi uspeh popoln. V onih krajih pa, kjer so bile organizacije pomanjkljive, smo pa kljub organizaciji doživeli razočaranje. Kjer pa organizacije sploh ni bilo, so bili glasovi, pridobljeni za našo stranko, malenkostni

kljub raznim poizkusom, ki smo jih napravili zadnje dni. Ako ni organizatorične zavesti, ni odporne sile, in to nas mora izučiti za bodočnost.

Naša strankina organizacija je izvedena na popoln demokratičen način. Vsak organiziran pristaš ima priložnost svoje naziranje in odločati o smernicah in o taktiki stranke. Nov organizacijski red pa bo k izpolnitvi naše organizacije brez dvoma veliko pripomogel.

Da organizacija pravilno in dobro uspeva, zato nosijo glavno odgovornost

strankini funkcionarji.

Ni dovolj, da se na obnem zboru izvoli ljudi v odbor samo radi tega, da se številno odborniških mest izpolni, temveč gledati moramo predvsem, da si izvolimo take tovariše, o katerih smo prepričani, da bodo svoje funkcije tudi pravilno izvrševali. V naših vrstah ne sme biti nikakih častnih mest, temveč vsa mesta morajo biti mesta dela. Pogrešno bi tudi bilo, ako bi smatrali strankini pristaši, da so s tem, ko so na obnem zboru izvolili funkcionarje, že izvršili svojo dolžnost, temveč imajo tudi oni iste naloge, da pri vsaki priložnosti mislijo na svojo organizacijo ter skrbijo za to, da se krog naših organiziranih tovarišev vedno bolj širi. Vzbuditi pa moramo tudi v naših organiziranih tovariših zavest, da ni dovolj, da se je priglasil kot član, da je plačal maledenkostni znesek kot strankin davek, temveč, da je s tem prevzel tudi velik del nalog, katere nam predpisuje naš program in organizacijski red.

Da bo naša organizacija brezhibno poslovala, se mora uvesti pri vsaki kraj. organizaciji

pravilno administrativno poslovanje.

Vse kraj. organizacije morajo biti v stalnih stikih s svojimi centralami, ker le na ta način je organizatorično delo uspešno. Vsak posamezni funkcionar se mora zavestno zavedati dolžnosti, katere so mu naložili njegovi tovariši in je dolžan te funkcije vestno izpolnjevati. Predvsem morajo vsi strankini pristaši poznati organizacijski red ter se brez-pogojno po njem ravnati. Zato priporočamo, da si nabavi vsaka krajevna organizacija toliko iztisov organizacijskega reda, kolikor ima organiziranih pristašev.

Organizacijsko delo je treba smotreno razdeliti

med vse člane. V to svrhu je potrebno, da vsak odbor kraj. organizacije izvoli izmed svojih članov referente: za 1. politično, 2. strokovno, 3. zadržno, 4. žensko, 5. mladinsko in kulturno gibanje, 6. tisk in 7. finančno. Izvoljeni referenti morajo vestno skrbeti za svoj referat v svojem okraju. Funkcionar, ki mu je bil poverjen kak referat naj se takoj obrne na načelstvo ali okrožni odbor po nujna pomožna sredstva, oz. navodila in mu poroča in vdržeje z njim pisмено stik.

Pri krajevnih organizacijah mora prevzeti politični referat predsednik ali podpredsednik krajevne organizacije. Za druge referente naj se izvolijo člani, ki kažejo za dotične referate posebne zmožnosti. V slučaju pomanjkanja pripravljivih oseb, lahko ena oseba prevzame več referatov, toda le pod pogojem, da bo v obeh strokah vršila prevzete dolžnosti.

To naj bi bile kratke smernice za naše podrobno delo v strankinih organizacijah. Ako se bomo vsi zavedali pomena in nalog, ki nam jih narekuje organizacija, potem bomo velike cilje, ki jih imamo, lažje in čimprej dosegli. Ideja bodi nam vodilo in smoter na težki poti vsakdanjega življenja, a ne krinka in sredstvo za gmatno in duševno izkoriščanje svojega bližnjega.

Strankin tisk.

V svetovni vojni smo najbolje spoznali kako važen je tisk in kako velik vpliv ima na javno mnenje. Zato je povsem razumljivo, da tudi politične stranke skušajo, predvsem potom svojega časopisa, ustvarjati javno mnenje v smislu svojih programov. Tisk je ogromna sila, dnevni tisk pa nedosegljiva veselila.

Stranka brez rednega tiska, brez političnega in strokovnega časopisa ima lahko organizirane armade pristašev in idealistov, ali t. armada je že v naprej izgubljena, ako nima hrbljenice v časopisu, ker kaj pomaga polno lepih gesel in idealov proti veliki časopisni premoči nasprotnikov.

Stranka, ki hoče razširjati svoj program, mora imeti v prvi vrsti

dober in razširjen tisk,

ker je sicer vsa lepa organizacija nepopolna. Ni tolika nesreča, ako nimamo poslancev, temveč veliko večja nesreča je, da nimamo dnevnega časopisa, ker nam ne sme iti samo za poslance, temveč predvsem zato, da potom časopisa upliva na merodajne kroge, da se vodi politika v smislu naših načel. Ni glavno, da govorimo raz govorniške tribune v parlamentu, ker, ako imamo dober, razširjen tisk, lahko govorimo s tribune svojega časopisa, pa bomo dosegli za javnost iste, ako ne celo večje uspehe.

Zurnalitika ima največji vpliv na ustvarjanje javnega mnenja. Ako je ta žurnalitika v naših rokah, prepojena z našimi idejami, bo lahko paralizirala nasprotno časopisje in s tem koristimo našem pokretu največ. Časopisje, v rokah nasprotnikov, pa bodisi meščanskih ali drugih demagogov, so največja nesreča za našo državo in ljudstvo. Vsi smo temu priča in to nam kažejo slučajni vsak dan, da živi naše ljudstvo pod

absolutnim vplivom meščanskega časopisja, četudi piše največje neresnice.

Velika in žalostna resnica pa je tudi, da je večina našega časopisa padla na zelo nizko stopnjo časopisne polemike. Vsak dan čitamo v dnevniku in vsak teden v tedenskem časopisu o gnušnih osebnih napadih, ki gredo tako daleč, da se opljuje in osramoti posamezne osebe, samo radi tega, ker so slučajno drugega političnega prepričanja.

Namesto dostojnega načelnega boja ostuden osebni boj.

To je žalostno poglavje naše jugoslovanske in prav posebno še slovenske žurnalitike.

Brez dvoma je nešteto slučajev, ki jih je potrebno javno ožgostati potom časopisa. So tudi osebe, ki zagrešijo stvari, ki se jih mora javno v časopisu razkriti. Vendar se mora vedno najti premera dostojna forma in mora biti kritika tako napisana, da bo čitatelj takoj dobil utis, da ne gre za osebno gonjo, temveč, da se v resnici hoče s tem koristiti dotični stvari. Resna in dostojna kritika koristi stvari veliko več, kot pa ona, ki že na prvi pogled kaže osebno gonjo.

Naš strankin tisk ima še prav posebno nalogo, da jasno in poljudno razširja velike ideje narodnega socializma.

da s stvarno kritiko gnaja kar je slabega v državi, da na ta način ustvarimo tako državo, ki bo v korist vsemu jugoslovanskemu narodu in ne samo posameznikom. Naše časopisje mora imeti pred očmi interes države, interes proletarskega ljudstva ter mora prednjačiti pred ostalim časopisjem, ki razpalja politične strasti in goji sovraštvo med brati. Naša naloga bodi, da tudi v časopisu pokazemo jugoslovanskemu ljudstvu resnico in ga privedemo na pot pravilnega razumevanja narodnosti in spoznavanja socializma.

To se pa more izvršiti le s pomočjo in sodelovanjem vseh strankinih pristašev. Največja naloga vsakega zavodnega narodnega socialista mora biti, da razširja naš tisk, da pridobiva novih naročnikov, pa tudi novih sodelavcev. Ni dovolj, da je vsak organiziran pristaš naročnik lista, temveč njegova dolžnost je tudi, da širi naš tisk med neorganizirane, da izrabi vsako najmanjšo priliko kako bo mogel zanesti med široke mase naše ideje in misli. Vsaka gostilna, kavarna, brivnica in sploh vsak lokal, kamor zahajajo naši ljudje, mora imeti na razpolago naš list, ne samo radi naših ljudi, temveč, da se spoznavajo z našo idejo tudi politični nasprotniki.

Važno je tudi, kako čitamo naše liste. Ni dovolj in nisi še storil svoje dolžnosti, če si naročil časopis in pridobil nekaj tihov naročnikov, temveč časopis moraš tudi tako prečitati, da veš kaj si čital in zakaj si čital. Dobijo se tovariši, ki našega časopisa niti ne prečitajo ali pa ga prečitajo površno, medtem ko z veliko slastjo čitajo meščanske časopise. Naše časopise moramo čitati tako, da pričemo z uvodnikom in končamo pri zadnjem inseratu. Ko si list prečitaj, pa ga oddaj naprej. Nekolikokrat boš napravil tako, pa boš kmalu dobil s tem novega naročnika.

Naš strankin tisk je šele v razvoju. Ni mamo še tako potrebnega dnevnika, katerega naš pokret silno potrebuje. A dokler nam sredstva ne dopuščajo izdati dnevnik, se moramo tembolj okleniti naših tednikov in storiti vse, da bo število naročnikov raslo in s tem omogočili dnevnik.

Ako hočemo, da bo deio napredovalo, potem je potrebno, da tudi naš tisk delimo.

»NOVA PRAVDA«

je naše oficijelno strankino glasilo, zato mora iti naše stremljenje za tem, da število naročnikov potrojimo in da list razširimo med jugoslovansko delovno ljudstvo. Vsakdo bi se moral zavedati, da ako agitira za naš tisk in pridobiva naročnike za »Novo Pravdo«, da s tem izvršuje častno delo za razvoj naše ideje. Naše stremljenje mora pa iti za tem, da bomo imeli čimprej dobro razširjen tisk tudi v ostalih pokrajinah naše domovine, predvsem v Hrvatski, Dalmaciji in v Srbiji. Strokovna organizacija mora dobiti lastno glasilo, četudi bi izhajalo enkrat mesečno ali 14 dnevno. Tudi pokret naše mladine zahteva, da ima svoj mladinski list, kar bi bilo s mesečnim izdajanjem »Kladivarja« zaenkrat doseženo. Zdržna knjigar- na pa naj bi predvsem skrbela za redno izdajanje raznih brošur in poljudnih spisov ter spopolnila vrzel, ki je v tem pogledu nastala. Predvsem pa naj Zdržna knjigar- na pospeši izdajo dr. Rostoharjeve knjige »Socializem«, ki bo za idejno poglavitov naših tovarišev in v obče socializmu zelo dobro došla.

Vse to pa bomo mogli izvršiti le, ako bo med našimi funkcionarji in tovariši dovolj razumevanja za naš tisk. Zal, moramo konstatirati, da do danes tega pravega razumevanja ni bilo, ali vsaj v zadostni meri ne. Ako hočemo, da bo naš tisk neodvisen, da bo mogel popolnoma vršiti svojo nalogo v prosep narodno-socialistične ideje, v korist naroda in države, potem zavisí to od naših organizacij in od slehernega našega človeka.

Predvsem je potrebno, da vsaka organizacija izvoli agilnega tiskovnega referenta, katerega naloga bo širiti naš tisk, organizirati kolportazo ter imeti v strogi evidenci vse naročnike našega časopisa. Istotako pa je tudi dolžnost slehernega našega tovariša, da stori vse, kar je v njegovih močeh, da razširi naš tisk in se pri tem zaveda, da na ta način največ pripomore k zmagovitemu pohodu narodnega socializma.

Soglasna odobritev resolucij in volitev.

Nato prečita tov. Tavčar že na delegatskem zboru sprejete resolucije, ki jih glavni zbor soglasno sprejme. Ravho-

tako soglasno potrdi tudi na delegatskem zboru izvršene volitve.

Pozdrav našega ženstva.

V imenu narodno-socialističnega ženstva pozdravi zborovanje tov. Mara Jarčeva:

Tovarišice in tovariši!

Nastopim kot jugoslovanska žena in mati. Kot žena, ki hrepni po svobodi in soncu, kot mati, ki želi imeti deca očuvano pred zlim, kot članica, ki svojo stranko čeni zlasti iz sledečih razlogov: 1. Ker NSS zagovarja načelo enakopravnosti moža in žene. 2. Ker je narodni socialist osvoboditelj, ki osvoboda narod starih predskodov in krivic. 3. Ker narodni socializem izravna razlike med stanovi in se bojuje proti premoči kapitala. Vse to delo narodno-socialistične stranke odgovarja ženski notranjosti, saj žene smo poslanice dobrote, sočustvovanja, ljubezni in miru.

Naš vzgled je češka žena. Na današnji strankin zbor nam je bratska češkoslovaška stranka poslala ženo, katero moramo občudovati radi njene jake volje, soč. čuta in iskrenega ogrevanja za vse lepo, dobro in pošteno. V tej silni ženi je združen moški razum in žensko srce. To je pravi človek-socialist. In kot človeka-socialista Te pozdravljam, sestra! Zanesi pozdrav naših žen

tudi v češke šume in planjave. Povej svojim sestram tam gori, da se na jugu prebujajo in izvija iz poveljev tradicije jugoslovanska žena, povej jim, da so topli vrhovi vašega dela ogreli tudi nas, povej jim, da si navezala iskrene vezi med češkoslovaško in jugoslovansko ženo, in da te vezi nikoli ne prenehajo, povej jim, da je tudi v naših dušah mnogo lepega stremjenja in da slutimo sladke slutnje lepše, vrednejše bodočnosti.

Povej jim, da se veselimo časov, ko bomo vsi na zemlji res bratje in sestre. Pa če tudi tega časa ne doživimo zase, pripravljati ga hočemo za naše otroke.

V tej prijetni nadi pozdravljam v imenu jugosl. narodnih socialistk vse tovariše in tovarišice, ki so danes dospeli sem, da se skupno ogrejemo za narodno-socialistično misel. (Viharno odobravanje.)

Za strokovno organizacijo, Narodno socialno strokovno zvezo pozdravi zbor tov. Frbežar z Jesenic, za mladinsko organizacijo pa tov. Poženel iz Hrušice. Oba pozdrava sta bila sprejeta z dolgotrajnim odobravanjem!

Zaključek zbora.

Tovariš načelnik se zahvaljuje vsem za njihovo sodelovanje ter naglašja, da so bili vsi sklepi sprejeti popolnoma soglasno. Zahvaljuje se posebej še enkrat bratom Čehom in jim zagotavlja, da homo tudi mi delati za idejo narod-

nega socializma z isto požrtvovalnostjo, kakor oni v Republikli. Vsi za enega, eden za vse! Na delo! Med zvoki »Lepe naše domovine« in »Hej Slovani«, zaključili na to krasno uspešo zborovanje.

Naš prvi shod.

V zadnjem času se čujejo skoro neverjetne vesti, da se v prihodnjem soiskem letu najbrž ne bodo moge otvoriti obrononadaljevalne šole, ker — ni denarja. To in pa neznosne razmere v nekaterih industrijskih in obrtnih podjetjih, pod katerimi trpe zlasti vajenci in vaječke, je dalo povod, da je o. i. o. NSM sklical za nedeljo, dne 10. t. m. popoldne shod narodno-socialistične mladine.

Shoda, ki se je vršil v ukusno okraseni bivši restavraciji Narodnega doma, sta se udeležila tudi predsednik bratske češkoslovaške socialistične mladine, poslanec brat Emil Spatny in zastopnik češkoslovaške osrednje delavske šole, urednik br. F. Čer-ny. Shodu je predsedoval br. Kozine, ki je v uvodnih besedah iskreno pozuril mlade goste, zlasti brata Spatnyja, ki je soustanovitelj naše mladinske organizacije in ki je z vsem svojim delom v vrstah proletarske mladine vzor nesebične in požrtvovalne delavnosti. Po pozdravnem govoru je podal referat o položaju delavskega naraščaja, zlasti vajencev in vajenk ter o zahtevah in pravicah delavske mladine. Omenjal je pomenu obrtno nadaljevalnega šolstva za strokovno, kakor tudi za splošno izobrazbo proletarske mladine, navedel je več slučajev, v katerih se vajenci izrabljajo za poljska in gospodinjstva dela. Narodno-socialistična mladina pričenja strokovno borbo, ki jo bo nadaljevala z vso energijo, dokler ne doseže za vajence in vaječke vsaj one ne le teoretične, marveč dejanske zaščite, ki jo že dolgo vživa delavska mladina zapadnih kulturnih narodov.

Burno pozdravljen je spregovoril br. Spatny, zahvalil se je za pozdrav in povdarjal skupne interese, ki vežejo jugoslovansko in češkoslovaško delavsko mladino na narodnem, zlasti pa na socialnem polju. Na slovenskem severu je močna armada mladega proletarijata, ki z ljubeznijo zasleduje razvoj in hoje bratske organizacije na jugu, vedno pripravljena, ji moralno in dejansko pomaga. Naša moč je v slovenski socialistični vzajemnosti in naša zmagaja je v medsebojni ljubezni in bratski požrtvovalnosti. Mi moramo biti predboj- niki narodnega socializma, mi moramo biti pionirji slovenske socialistične solidar- nosti.

Predsednik br. Kozine je izrekel br. Spatnemu pristržno zahvalo za njegove bratske besede.

Na to je v imenu češke osrednje delavske šole pozdravil zborovalce br. Čer-ny, želeč jim predvsem mnogo uspehov na polju kulturno-izobrazbenega dela, ki je predpogoj za uspešno borbo na strokovnem polju.

Podpredsednik br. Paropat je pozival mladino k solidarnosti in delavnosti.

Br. Kravos je pozdravil shod v imenu narodno-socialne strokovne zveze.

Brat Poženel je z navdušujočimi besedami izročil pozdrave naše najmlajše krajevne organizacije »Bratstva« na Hrušici na Gorenjskem, br. Bokaj z Jesenic pa je v krasnem, globoko zasnovanem in tehnično dovršenem govoru po vdarjal pomen narod-

I. I. LAZAREV

znani voditelj ruske stranke socialnih revolucionarjev praznuje te dni svojo sedemdesetletnico. Večina ruskih socialnih revolucionarjev živi v inozemstvu v emigraciji, predvsem na Češko-slovaškem. Socialni revolucionarji so v najožjih stikih z bratsko češkoslovaško socialistično stranko.

bedno življenje, toda v valovih, ko se je vozil s čolnom, mu je kruta usoda prestregla pot. Zginil je v vodo daleč od domov, daleč od bratov in sester iz naifne socialistične mladine. Dragi Franjo! Za Teboj žalujejo in Te težko pogrešajo Tvoji roditelji, Tvoji svoji, a vedi, da Te najbolj pogreša družina narodno-socialističnih proletarcev. Pogrešamo Te, ker si bil še eden izmed najboljših, ker si bil zvest in vnet pristaš naših misli in sobojevnik na naši poti. — Ker Te pa ne moremo nič več ubuditi, ker je Tvoja blaga duša že odplula v vsemirje, Ti želimo le sladak sen v oddaljeni zemlji.

Maribor. Srbohrvatski učni tečaj »Bratstva« se zaključil 26. t. m.

»Bratstvo« v Celju je zaključilo svoj srbohrvatski učni tečaj v četrtek, 7. t. m. ob 8. uri zvečer na deški meščanski šoll. Podučeval je g. učitelj Adolf Radić. Zaključnega izpita se je v imenu ministrstva prosvete udeležil g. prof. F. Mravljak, referent prometnega oddelka vel. žup. za mariborsko oblast. G. prof. Mravljak je bil z uspehom izredno zadovoljen in je izjavil, da ni pričakoval takih rezultatov. Tečaj je obiskovalo tudi par Nemcev. Prihodnje leto se tečaj ponovi.

Trbvlje. V soboto, 16. t. m. predava v tukajšnjem »Bratstvu« brat Kozine iz Ljubljane o zaščiti industrijskega in obrtniškega delavskega naraščaja. Predavanje je javno in se vrši ob 8. uri zvečer v gostilni pri Pravdiču.

IZ OSREDNJEGA TAJNISTVA NSM.

Opozarjamo vsa »Bratstva«, da nemudoma odgovore na zadnje okrožnice.

IZ STRANKE.

Celjsko okrožje.

Krajevna organizacija Celje. Redni članski setanek se vrši zopet danes, soboto 16. maja 1925 v navadnih prostorih gostilne pri Jelenu. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Na dnevnem redu je poročilo o glavnem strankinem zboru, ki se je vršil v Ljubljani pretečeno soboto in nedeljo in na katerega je odposlala naša krajevna organizacija številno odposlanstvo. Vseh celjskih delegatov in udeležencev, ki so zastopali krajevno organizacijo, izobraževalno društvo Bratstvo in Delavsko podporno društvo je bilo 25 ter so prinesli vsi najboljše utise in najlepše spomine iz Ljubljane. Tovariši, pridite torej polnoštevilno.

Strankin davek. Ker so vzlic opetovanim opominom še vedno nekateri zamudniki in ker je v smislu sklepa strankinega zbora zadnevno treba napraviti enkrat energičen zaključek, tem potom ponovno pozivamo vse one cenjene tovariše, ki se jih tiče, da svojo dolžnost nemudoma storijo, ali pa blagajniku vsaj povedo, do katerega časa želijo, naj bi se jim obrok še morebiti podjal. Vsekakor se mora to prav kmalu zgoditi, ker se bode sklical v najkrajšem času potrební izvanredni občni zbor, ki se ga pa zamore udeležiti le tisti pristaši, ki se izkaže s člansko legitimacijo, iz katere je razvidno, da je strankin davek poravnán. Želimo, naj bo to naš poslednji tozadevni opomin.

Vajence in vaječke pa vabimo, da se v svrhu solidarnega boja za te zahteve z vso ljubeznijo odklenejo narodno-socialističnih organizacij ter s tem v svojem lastnem interesu pripomorejo naši strokovni borbi do zmagaja.

Resolucija je bila z velikim navdušenjem sprejeta. Nato je predsednik zaključil ta naš prvi, lepo uspeši shod.

Pred odhodom je mladina stoji zapela himno: Lepa naša domovina!

† Br. Franjo Ček.

S skromnim pismom nam naznanja br. Nande Koprive iz Karlovca, kjer služi pri vojaki, da je 1. maja t. l. tam utonil znan in priljubljeni br. Franjo Ček. Mlad nadebuden mladenič je odšel, da si služi kruh, da si ustvari bodočnost ali vsaj zboljša

KATEDRALA V SOFIJI,

kjer se je izvršil eden najstrašnejših atentatov, kar jih pomni zgodovina. Katedrala je sedaj skoraj popolnoma razrušena. Časopisi poročajo, da se bo pred katedralo izvršila smrtna obsodba nad krivci in sokrivci atentata.

KONFERENCA MALE ANTANTE.

Mala antanta sloni na bratstvu med Jugoslavijo in Češkoslovaško. To bratstvo ni nastalo slučajno potom diplomatskih zvez, ampak izvira iz desetletnih bojov, ki sta jih češki in jugoslovanski narod bojevala za osvoboditev izpod habsburškega jarma. Kakor smo se pa svojčas vzajemno podpirali v boju za osvoboditev, tako se moramo sedaj podpirati v boju, da svobodo tudi ohranimo.

Pred dnevi so se sestali zunanji ministri Male antante dr. Ninčić, dr. Beneš in Duca v Bukarešti. Sestanek je bil izredne važnosti, ker je bilo zavzeti stališče napram pomembnim dogodkom v evropski politiki.

Z izvolitvijo Hindenburga se je znatno okrepil nemški nacionalni šovinizem, ki ne misli na ničesar drugega, kot na zrušitev mirovnih dogovorov in na oboženo revanžo. Vслед dogodkov v Nemčiji je tudi Avstrija in Madžarska pričela dvigati glavo in ogrožati mir v srednji Evropi. Posebno v Avstriji je na delu propaganda, da se Avstriji priključi Nemčiji. Avstrija utemeljuje priključenje k Nemčiji s tem, da ji je samostojna eksistenca vsled nevdržnih gospodarskih razmer nemogoča. Nevarnost avstrijske propagande je tem bolj očitna, ker je našla že tudi na Angliškem precej poslušnih ušes. V interesu Jugoslavije in Češkoslovaške pa gotovo ni, da ima za sosedo Nemčijo, namesto malo Avstrijo. Na sestanku Male antante v Bukarešti je bil predmet najvažnejšega razmotrivanja vprašanje Avstrije. Poroča se, da bi bila Mala antanta pripravljena gospodarsko pomagati Avstriji in se je po nekaterih vesteh celo mislilo na to, da se vzame Avstrijo v zvezo Male antante, samo, da se jo odvrne od Nemčije.

Na sestanku Male antante je poročal dr. Beneš o dogovorih Jugoslavije z Grško. Težišče Male antante je, da se razširi in pridobi za svojo zvezo tako Poljsko, kot Grško.

Na sestanku je dr. Ninčić tudi poročal o razmerah v Bulgariji. Pretresala se je zahteva Bulgarske, da zviša število svoje vojske in dovoli olajšave pri plačevanju vojne odškodnine. Vsem zahtevam Bulgarije so gotovo ne bo ugodilo.

V izjavah zastopnikom časopisja so zunanji ministri izjavili, da vlada med članicami Male antante popolno soglasje.

KALFOV V BEOGRADU.

Pretekli teden se je na potu v Rim in Pariz ustavil v Beogradu bulgarski zunanji minister Kalfov. Obiskal je našega zunanjega ministra Ninčića, s katerim se je razgovarjal o sofijskem atentatu, da definitivno likvidira spor, ki je tozadevno nastal med našo in bulgarsko vlado. Pri tej priliki je Kalfov nagovarjal Ninčića, da se naša vlada priključi akciji proti boljševizmu in da se dovoli Bulgarski zvišanje vojaškega kontingenta. V Beogradu je Kalfov obiskal tudi francoskega poslanika Grenarda, ki se je pa izjavil proti temu, da se Bulgarski zviša vojaški kontingent, ali celo dovoli, da prične Bulgarija šele čez pet let plačevati reparacije, kot propagira Kalfov. Bulgarski zunanji minister računa pri svoji misli v Parizu predvsem na pomoč Italije.

OBSODBA SOFIJSKIH ATENTATORJEV.

Dne 11. maja je bila v Sofiji razglašena obsodba proti sofijskim atentatorjem. Po razsodbi preki sode so obsojeni na smrt na večalih: Friedman, cerkovnik Zadgorski, dr. Koev, Stanko Di-

mitrov, Gručarov, Kosovski, Peter Abadžijev in Petrini. Petrini in Kosovski sta voditelja bulgarskih zemljoradnikov in sta bila že pred razsodbo ubita v zaporih. Dalje je bil obsojen Daskalov na 15 let ječe in Kamborov na tri leta ječe. Friedman in Koev sta smejoče sprejela razsodbo, dočim je kazal Zadgorski apatijo. Čitanje razsodbe je trajalo eno uro in pol. V razsodbi je rečeno, da je dokazano, da je obstajala zemljoradniška ilegalna organizacija, ki je povzročila tudi atentat na kralja. Ta organizacija je bila v zvezi z emigranti v Srbiji in s tretjo internacionalo v Moskvi. Razsodba je zelo slabo obrazložena in ji manjka dokazilni material. Na smrt so obsojeni celo taki, za katere je gotovo, da niso niti vedeli, da se pripravljata atentat. Poudarek razsodbe, da so bili soudeleženi pri atentatu tudi bulgarski emigranti v Srbiji, ni dokazan. Obsodba se izvrši v nekaj dneh, ker se je obsojencem dala možnost, da se pritožijo na višje sodišče.

ČEŠKOSLOVAŠKA.

Pretekle dni se je vršil v Brnu kongres Češkoslovaške narodno-demokratske stranke. Kongres v Brnu ni prinesel nobenih posebnosti. Voditelj stranke dr. Kramář je ponovil staro pismo, katero poje že osem let, da je prepričan na ustanovitev nove velike slovenske Rusije. Seveda pa dr. Kramář za to Rusijo ni pripravljen voditi realne politike. On samo krasnoslovi. Glede notranje politike se narodni demokrati izrekajo za sedanji vladni sistem. Drugače je pa Kramářova stranka izrazito velekapitalistična in izgubila vedno bolj na pristaših. Po prihodnjih volitvah gotovo ne bo imela več one pozicije v parlamentu, kakor jo ima sedaj.

HINDENBURGOV PRIHOV V BERLIN.

Proti Hindenburgovi izvolitvi se je pritožila socialno - demokratična stranka. Volilno sodišče petorice je zavrnilo pritožbo in maršal Hindenburg je bil proglašen za izvoljenega državnega predsednika.

Dne 11. maja se je predsednik Hindenburg pripeljal v Berlin, kjer ga je sprejel na kolodvoru državni kancler dr. Luther. Hindenburga so na kolodvoru pričakovale ogromne množice ljudstva. Pri tej priliki se nemški nacionalisti demonstrirali proti republikli. Skoraj povsod so ob priliki Hindenburgovega sprejema prevladovali nemške nacionalne zastave nad službenimi državnimi zastavami. Naslednji dan je položil Hindenburg prisego na weimarsko ustavo. Če je bila prisega resno mišljena — je drugo vprašanje!

TROCKI ZOPET V MOSKVI.

Ravno ko je revolucionarni vojaški svet razpravljal na predlog Zinovjeva in Buharina o tem, da mora Trocki še nadalje ostati v internaciji na Kavkazu, se je dognalo, da je Trocki že v Moskvi. Boljševiška vlada se je morala udati in Trocki bo oprt na vojsko in delavstvo zopet aktivno posegel v rusko politiko. Pri svojem prihodu v Moskvo je Trocki inozemskemu časopisju izjavil, da so neresnične vesti, da je zagovornik popuščanja /o komunističnem gospodarstvu. Nasprotno, je naglasil Trocki, jaz ostajam veren pristaš Lenina in prepričan, da je sistem politične proletarske diktature predpogoj za ureditev socialistične družbe. Če se že ozira na interese malih producentov, se s tem še ne pravi, da se priznava nadmoč privatne inicijative in trgovske svobode nad socializmom. Končno je Trocki izjavil, da je cilj sovjetske politike, polagoma dovesti kmetke k socializmu.

Protestiram!

V Mariboru, 12. maja 1925.

Med našimi somišljeniki je zavladalo povsod veliko ogorčenje radi prenestitve tovarišev nadežitelja Lešnika in profesorja Bračuna. Kako tudi ne! Ta prenestitev ni ničesar drugega kakor akt škodoželjnosti gotovih nizkih in hudobnih ljudi v demokratiški stranki v Mariboru. Da bi tako delali iz maščevalnosti, kar bi bilo seveda ravno tako malo opravičljivo, za to nimajo prav nikakega povoda, ker naša stranka se ni zavzemala takega mesta, da bi mogla prestavljati učitelje, profesorje in ostale uradnike; pa četudi bi bilo to v njenih močeh, bi se take moči ne posluževala, ker bi bilo to proti njenemu programu. To je pokazala pri vsaki priliki s tem, da je prav vsako vlado (tudi Davidovičevu, čeprav je bila mnogo boljše od sedanje), opozarjala na to, da naj se nad uradništvom ne izvajajo persekucije, pač pa naj se spoštuje svoboda prepričanja.

Torej se vrše preganjanja naših članov zgolj iz škodoželjnosti, te grde človeške lastnosti; kajti, kdo se upa trdit, da radi protinarodnosti ali protidržavnosti? Ali mari ni stala NSS vedno na braniku domovine? General Maister jim vsak čas lahko pojasni, da narodni socialisti takrat, ko je bilo treba reševati Maribor in druge obmejne postojanke, niso držali rok križem, še manj pa bežali, kakor marsikdo, ki se sedaj proglašajo za protidržavnega Jugoslovena. Pa bi se tudi bili po svojih lastnih zobeh, če bi kaj takega trdili o nas v času, ko skupno z nami sedijo v občinskem svetu mariborskem, v katerega smo šli skupno v volitve pod devizo, da je treba utrditi jugoslovanski značaj mesta, kakor je to naglašeno v skupni pogodbi, ki smo jo sklenili, predno smo šli v občinske volitve v Mariboru. Tako ni samo v Mariboru, marveč tudi v Ptuj, Celju in Slovenjgradu. Četudi nam je pri delavstvu škodovalo, ker smo šli v občinske volitve skupno z buržoazijo in reakcijo, smo to vendar le storili z ozirom na nacionalno stran vprašanja, dasi ne bi bilo težko, izogniti se skupni fronti, ker bi eventualni neugodni izid padel na dr. Zerjava, ki je oče neproporcionalnega volilnega reda.

Kljub temu naša stranka tega ni storila, ker je pri njej prevladoval zmiraj nacionalni moment. Sramota je in tudi nelogična, če si sedaj upajo utemeljevati šikanane nad našimi somišljeniki z našo protidržavnostjo. Če smo protidržavni, zakaj potem sedijo z nami pri eni mizi v občinskih svetih? In še dalje gremo: Če smo protidržavni, potem je protidržavna (protijugoslovanska) tudi češka narodno - socialistična stranka, ki ji pripada zunanji minister dr. Beneš in minister Stříbrny, s katero stranko smo v najtesnejših stikih, kar demokratiško časopisje samo priznava. Ali se gospoda zaveda, kakd nesmisel vzdržuje, ako kaj takega trdi? Ali ne vidi, da kaj takega prav nihče ne verjame, ker je laž preveč očitna. Vno vprašanje pa postavlja vsa poštena javnost:

»Kdo je vladni poslanec iz mariborsko-celjskega volilnega okrožja?« In odgovor se glasi: »Dr. Ljudevit Pivko!« Torej bi bil on lahko prepričan, da se njegove kolege profesorje pošilja iz škodoželjnosti daleč proč od doma in družine doli in južno Srbijo in učitelje iz boljšega na slabši položaj in daleč stran od železnice v gore. Dr. Pivko bi ne bilo treba drugega ko udariti ob mizo in odločno izjaviti sledeče:

»Izstopam iz kluba Samostojno demokratske stranke, ako se nemudoma ne anulirajo prenestitveni dekreti nadežitelja Mirka Lešnika, profesorja Frana Bračuna, kakor vseh ostalih profesorjev in učiteljev, ki se jih šikanira po krivici in protizakonito, kakor ta dva.« Ali mislite, da se Pribevič ne bi nemudoma uklonil? Če tega dr. Pivko ne stori, pade vsa odgovornost nanj!

OBLEKE NA OBROKE
O. BERNATOVIČ
LJUBLJANA, MESTNI TRG

BLEŠČEČE BELO PERILO Z ZLATOROG MILOM!

P. n.

DOM. ČEBIN,

Ljubljana.

Z Vašim angleškim kovaškim premogom in angl. livarniškim koksom, ki ste ga nam dobavili, smo bili povsem zadovoljni. Cena je z ozirom na kakovost in v primeri s ceno oglja vsekakor nizka.

Z odličnim spoštovanjem

Lovro TEBINA, žzdr.
upr. drž. podkovske šole
SELO-LJUBLJANA

POLITIČNI POLOZAJ.

Pretekli teden ni nudil ničesar posebnega zanimivega v razpletu notranje-političnih odnošajev. Glavni politični interes se osredotočuje v tem, ali pride do sporazuma med Hrvati ali ne. In ravno v tem pogledu ni bilo ničesar novega. Enketna komisija je sicer končala svoje posle v Zagrebu, izjavlja se tudi, da ne bo zadržka proti verifikaciji HRSS mandatov, vendar se pa faktična verifikacija skoraj gotovo ne bo takoj izvršila. Splošno se sodi, da bo vladna večina odglasovala preje v skupščini vse zakone o katerih sedaj razpravljajo posamezni parlamentarni odbori, potem se bo šele glasovalo o usodi hrvaških mandatov. Da pa odglasovanje raznih zakonov, s katerimi se ne strinja HRSS, ne bodo najbolj ugodno vplivali na sporazumno akcijo, je več kot gotovo. Pretekli teden se med radikali in Hrvati niso vršili posebni razgovori, če tudi ni zamolčati dejstva, da so razni radikalni prvaki ponovno izjavili, da razgovorov s Hrvati niso prekinili.

NARODNA SKUPŠČINA.

Na torkovi seji narodne skupščine je predsednik najprej odgovarjal na razne interpelacije, med temi tudi na Smodejevo glede napisa na vratih Jugoslovanskega kluba. Pri tej interpelaciji je prišlo do burnih pregovarjanj med radikali in klerikalci, ki so trdili, da se zapostavlja latinico. Na seji je bil nadalje prebran sklep radikalnega kluba glede zasedbe mest v državni hipotekarni banki.

Na poziv predsednika so se izpopolnili nekateri skupščinski odbori. Predložen je bil zakonski načrt dr. Radosavljevića glede nošenja orožja. Seja je bila nato zaključena.

ENKETNA KOMISIJA V ZAGREBU.

Delo enketne komisije v Zagrebu, ki je zbiral material, ki naj služi vladni večini v presojo, ali naj verifira še ostale mandate Radičeve stranke, je zaključila svoje delo. V Zagrebu so bili zaslišani vsi vodilni faktorji HRSS, ki so podali zadovoljive izjave. Enketna komisija je napravila tudi več izletov v zagrebško okolico, kjer je prišla v stik s hrvaškimi kmeti. Splošno se sodi, da bodo vsi sporni mandati HRSS verifikirani, med temi mandat Pavla Radiča. Po izjavi nekega člana enketne komisije, ni najvažnejša verifikacija spornih mandatov, ampak predvsem to, kar bo verifikaciji sledilo. Očitno se pri tem misli na sporazum med radikali in Radičevci.

Glavni zbor NSSZ.

Ob binkoštih, 31. maja in 1. junija t. l. se vrši na Jesenicah glavni zbor NSSZ po sledečem redu:

V soboto 30. t. m. ob 6. uri zvečer v gostilni Ravhekar na Savi seja upravnega odbora. Po seji istotam pozdravni večer gostom.

V nedeljo 31. t. m. ob 9. uri sprejem gostov na kolodvoru in obhod. Točno ob 10. uri dopoldne v dvorani

ČLANI DRZAVNE HIPOTEKARNE BANKE.

Zasedbi je več upravnih mest v državni hipotekarni banki. Radikalni klub se je o zasedbi teh mest posvetoval in prišel na predlog svojega šefa Pašića do zaključka, da poslanec ne more biti upravni svetnik državne hipotekarne banke, in ne sme zasedati tudi nobenega sličnega mesta. Sklepu radikalnega kluba so se hočeš, nočeš, moraš, priključili tudi samostojni demokrati. Sedaj je samo počakati, kdaj se bodo pričeli posamezni poslanci zahvaljevati za razna bančna in družbina upravná mesta. Pričakujemo, da ne bo ostalo samo pri sklepih.

ODNOŠAJI Z VATIKANOM.

Minister za zunanje zadeve je imenoval delegate za zaključek konkordata z Vatikanom. Za prvega delegata je imenovan naš poslanik v Vatikanu dr. Josip Smadlaka, za drugega delegata pa poslanec dr. V. Janjič. Poleg tega je imenovanih še več ekspertov. — Razprava o internacionalnem zakonu je baje odložena. Gotovo je pogrešno, da se razmerje države do cerkve ne uredi najprej doma, potem se pa šele stopi v dogovore z Vatikanom. Pred to ureditvijo sklepate konkordat ni primerno, ker bi znali dogovori z Vatikanom ustvariti kvaren precedens. Cerkvam kot družabnim organizacijam posameznih konfesij, v demokratični državi ne moremo priznati značaja javnopравниh korporacij. V interesu vere same je, da se izogne posvetnim težnjam, v interesu države pa je, da se izvrše že enkrat iz zgodovinske zveze z cerkvijo.

OBČINSKE VOLITVE V ZAGREBU.

V nedeljo so se vršile občinske volitve v Zagrebu. Udeležba je bila jako slaba. Od vpisanih 34 tisoč volilcev je volitev udeležilo le 18683 volilcev. Pri olitvah so dobile liste: Krudelj (komunist) 1250, dr. Politeo (nar. soc.) 296, dr. Budak (frankovec) 1220, Stengl (mali obrtniki) 425, dr. Činić (radikal) 622, dr. Markulin (klerikalci) 327, Molec (sam. demokrati) 1895 in g. Košutić (radičevci) 9590, dr. Kouch (židje) 742, Stiasni (gospodarska lista) 415 in Uoeciam (davidovičevci) 4149 glasov. Od zadnjih skupščinskih volitev so skoraj vse stranke nazadovale in je znatno, da so sam. demokrati dobili pri skupščinskih volitvah 2047 glasov, pri občinskih pa le 1359 glasov.

gostilne Vergles na Savi glavni zbor s sledečim dnevnim redom:

1. Nagovor in pozdrav predsednika.
2. Poročilo osrednjega vodstva:
 - a) predsednika,
 - b) strokovnega tajnika,
 - c) blagajnika,
 - d) nadzorstva.
3. Volitve:
 - a) osrednjega vodstva,
 - b) upravnega odbora,
 - c) nadzorstva.
4. Delavske zavarovanje, referira br. Ivo Setine.
5. Delavska zaščita v Jugoslaviji, referira br. V. Kravos.
6. Debat o referatih in resolucijah.
7. Predlogi:
 - a) upravnega odbora,
 - b) razni.
8. Slučajnosti in zaključek zbora. Po glavnem zboru skupni obeh. Popoldne ob 4. uri v vseh prostorih gostilne Vergles ljudska veselica. V ponedeljek 31. maja izleti skozi Vintgar na Bled, Bohinjsko Bistrico ali na Golico. Pozivamo vse naše člane in prijatelje, da se udeležijo glavnega zbora v čim večjem številu. Naprošeno je za polovično vožnjo. V prihodnji številki lista javimo uspeh prošnje. Za obed in prenočišča bo v polni meri preskrbljeno. Ob binkoštih vsi na Jesenice!

Mehanična delavnica za popravo pisalnih, računskih in razmnoževalnih strojev

se nahaja v Ljubljani, Šelenburgova ulica štev. 6, I. nadstr., vrata štev. 10., LUD. BARAGA.

Iz strokovnega tajništva. Ta teden smo razposlali vsem podružnicam vabila za zbor in obširne okrožnice. Prosimo vse podružnične odbore, da razpravljajo o okrožnici na seji in nam potem na njo takoj odgovorijo. Vsi odbori naj gredo nujno na delo, da bo tudi letošnji naš zbor veličasten.

Seja upravnega odbora se vrši o priliki glavnega zbora v soboto 30. t. m. na Jesenicah. Vabila so že razposlana. Vabimo vse odbornike, da se je sigurno in točno udeležijo.

Ustanovni občni zbor podružnice NSSZ v Ptuj se vrši v nedeljo, dne 24. maja ob 10. uri dopoldne v prostorih gostilne pri »Dravski kleti«. Pozivljamo vse članke, da se ga udeležijo v velikem številu. Poroča tudi član osrednjega vodstva iz Ljubljane.

Ustanovni občni zbor podružnice NSSZ v Kranju se vrši v nedeljo, dne 17. maja t. l. ob 9. uri dopoldne v prostorih »Bratstva«, hotel »Nova pošta« I. nadstropje. Poroča tudi delegat osrednjega vodstva iz Ljubljane. Vabimo vse članke k polnoštevili udeležbi.

Zaključek strokovnega čevljarskega tečaja NSSZ v Ljubljani. V nedeljo 10. t. m. se je zaključil letošnji strokovni čevljarski tečaj, ki ga je priredila NSSZ. Tečaj je obiskovalo nad 30 čevljarskih pomočnikov. Poduk je vodil strokovni učitelj br. Karol Majce, kateremu so se obiskovalci ob zaključku kar najlepše zahvalili.

Čudne metode. V St. Pavlu je tkalnica in do zadnjega časa nismo imeli preveč pritožb proti upravi te tkalnice, akoravno je v nemških rokah. Toda v zadnjem času je našemu delavstvu napovedan boj, ki ga moramo seve sprejeti. Za danes navajamo en čuden način, kako se delavstvo meče iz stanovanj. Dve delavki sta prejeli sledečo odpoved: »Ker se od vas zasedeno stanovanje nujno potrebuje, se vam služba pri nas danes odpoveduje na štirinajst dni. Ko boste si preskrbeli stanovanje drugod, nimate nič proti temu, če zopet stopite v naše delo.« St. Pavel 25. 4. 25. Jugosl. tekst. tvornice Mautner d. d. Take odpovedi so mogoče le pri nas, ker nimamo prave delavske zaščite. O tem kričečem slučaju bomo še pisali.

Priporočamo tvrdko Josip Petelinč
Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika za vodo.
Najcenejši nakup
nogavic, žepnih robcev, brisalk, klova, belega in rujavega platna, šifona, kravata, raznih gumbov, žlic, vilic, sprehajalnih palic, nahrbtnikov, potrebščin za šivilje, krojače, Solingen škarij za prikrojavanje in za obrezovanje trt.
NA VELIKO IN MALO.

Sv. Križu praznovali spomin 6letnice smrti našega slovanskega junaka, podporočnika Milana Kvartiča, ki je na Koroskem pustil svoje življenje za osvoboditve našega Korotana. Kljub slabemu vremenu se je slavnosti udeležilo mnogo ljudi, častno zastopani pa so bili častniki, bivši vojniki in dobrovoljci poleg raznih društev. Priprosto zasnovano počastenje spomina junaku se je končalo ob navzočnosti pokojnikov mamic tako ginljivo, da je slehernemu rosilo oko, ob lepem govoru g. kurata Bonača. — Slava slovenskemu junaku!

— **Gospod mestnim gerentom** sporočamo, da se na naše tolkrate prošnje razsvetljava ogroženih cest na severni strani mesta ni zboljšala, ampak še poslabšala. Tako gori od 4 svetilk na Vodovodni cesti sedaj samo še ena. — Ali res ni mogoče napraviti par svetilk in ugoditi prošnji tamnega ljudstva, ker je nujna potreba dokazana. — Tega ne bomo pozabili, ko pridet po naše glasove!

— **Natakarji** so imeli 12. t. m. v Ljubljani svoj shod, ki ga je sklicala njihova stanovska organizacija zaradi spremembe plačilnega razmerja. Sklenili so, da ne bodo več pobirali napitnine, ampak da zahtevajo fiksno mesečno plačo v gotovi izmeri (menda 1000 Din), 2% od celokupnega dobička in pa da se za nje zaračunava gostom 12% pribitek k vsakemu računu. — Dalje so sprejeli še nekatere druge zahteve, ki so jih poslali ministru za socialno politiko v obliki resolucije.

Zagorje.

— Neki dopisnik napada v »Slovenca« z dne 6. maja t. l. narodne socialiste v Zagorju vsled nekega pogreška, ki se je pripetil ob priliki majniške proslave delavstva v Zagorju in ker naša stranika ni kršila delavske discipline. Omenja, da je večina že dne 8. svečana prešla k Zerjavovcem, zadnji ostanek pa bo prešel z zastavo h komunistom. Kar se tiče onih, ki so odšli k demokratom, je dokazano, da so to storili pod pritiskom, ker je drugače nerazumljivo, da bi pristopil delavec k kapitalistični stranki. Kar se pa tiče prerokovanja konca naše stranke v Zagorju, tu je pa članek zelo v zmoti. Valovanje v strankah se povsod pojavi, in samo iz tega dejstva sklepati o koncu stranke, to je pač okus svoje sorte. Mi imamo v Zagorju dovolj zanesljivih pristavev, imamo krepko se razvijajočo mladinsko organizacijo, in kdor ima mladino za seboj, tistemu se ni treba bati propada. Narodnost ne more propasti, dokler obstoja narod, ravnokot ne socializem, ker bode večno obstojal boj za izboljšanje gospodarskih razmer ljudstva. Pač pa nima bodočnosti stranka, v koji se nahajajo milijonarji in reveži skupno pod eno streho. Tu pride sigurno do razkola, in o tem naj dopisnik »Slovenca« iz Zagorja premišljuje. Če bode o tem resnično in pošteno razmišljeval, prišel bode o svoji stranki do takega zaključka, kakršnega on prerokuje narodnim — socialistom v Zagorju.

Maribor.

— **Kulturonosi** okoli »Volksstimme« — Malokje kakor v Mariboru občuti slovenski proletarec podivjanost ne toliko med pristimi organiziranci internacionale, kakor pa baš med tistim, od katerih bi se po izobrazbi moralo pričakovati več olike. Da o srčni kulturi soc. demokr. inteligence ne more biti govora, to je iz zgodovine slovenskih Marksistov umljivo. Neizkušeni fant, ki v praksi pozna proletarijat le v toliko, da

Poskusiti in prepričati se, je nujna stvar! Veliko naših gospodinj je še, katere zadnji čas še niso poskusile naše prave »KOLINSKE CIKORIJE«, ki je zelo izboren pridelek k kavi. Priporočamo vsem, da poskusijo in zahtevajo izrecno »KOLINSKO CIKORIJO«, ki je vrlo dobra, poceni in zdrava. Ta domači izdelek naj ne marjka v nobeni naši rodbini!

ve, da od Juljev proletarijata dobro živi, vodi list, ki odseva navadno skrajno posurovelost in blazirano smešenje nasprotnikov. V eni predzadnjih številčk tega lista se je fant iz Kranja spraval na naše poročilo o protestnem shodu društva stanovanjskih najemnikov. Dostojno, brez vsake osebne mržnje smo povedali svoje mnenje, oziroma obnovili smo mnenje na shodu navzočim, kako rdeča internacionala izigrava za svojo politiko usodo stanovanjskih najemnikov. G. Bahun, ki je hotel postati predsednik omenjenega društva in je postal vsaj odbornik, ni čutil potrebe, se udeležiti tistega shoda, katerega je sklicalo društvo, torej tudi on kot odbornik. Glede uspeha je jasno dovolj povedal na tem shodu eden naših tovarišev. In zdaj pride fant, pa proglašuje našega tovariša za »hinkranken Nationalsozialisten« in za otročjega starca, o katerem se mu ne zdi vredno govoriti — a vendar piše o njem. Menimo, da je na to podivjanost najprimernejši odgovor citat Edwarda Bernsteina, ki o podivjanosti v tisku svoje stranke piše v . . . »Aufgaben der Sozialdemokratie« doslovno: »Baš zato, ker od delavstva mnogo pričakujem, sodim o vsem, kar se nanaša na korupcijo njegove morale mnogo ostreje, kakor kar se lozadevno greši v višjih krogih in gledam z največjim obžalovanjem, kako se v delavskem časopisu semtertja šopiri ton literarične dekadence, ki zamore vplivati le razbegajoče in končno kompromitujoče. K napredku stremeti razred (delavstvo) potrebuje zdravo moralno, ne pa propadajočo blaziranost.« . . .

— **Pedagoški teden.** V ponedeljek se je v veliki kazinski dvorani pričel pedagoški teden, poljudna predavanja o vzgoji na-

še mladine ter temu primerne šolske reforme. Obe teh predavanj je g. prof. Šilih. Že prvi večer je bil kljub slabemu vremenu dobro obiskan. G. predavatelj je razgrnil krasno sliko o moderni vzgoji otroka, s katero naj dobimo novo boljso generacijo.

ELITNI KINO MATICA LJUBLJANA
Kongresni trg

Premog trboveljski, ilbojski in črnomaljski, drva, koks, oglje, šlezjske brikete do-bavlja »Ilirija« LJUBLJANA, Kralja Petra trg 8, tel. 220
Plačilo tudi naobroke.

Ogovorni urednik: **Franjo Rupnik**. Tiska tiskarna M. Hrovatin v Ljubljani. Izdaja konzorcij »Nove Pravde«.

»Bratstvo« v Spodnji Šiški nazzanja vsem bratom in sestram tužno vest, da je preminul brat
Franjo Ček.
Na praznik dela 1. maja so mu usodni valovi Korane v Karlovcu zastri pot njegovega mladega življenja, življenja v katerem je hodil trnjevo pot mladega proletarca. Vsak, kdor ga je poznal ga je vzljubil, zato ga ohranimo vsi v bratskem spominu. Preostalim izrekamo naše sožalje.

TEDENSKJE NOVICE

— **Vse ceneje naročnike,** ki so prejeli pred dobrim tednom dopisnice, prosimo, da poravnajo naročnino najknesnje do 20. t. m., ker jim bomo sicer morali list ustaviti, dolg pa izterjati. Vsakdo naj torej nakaže naročnino, da ne bo pozneje pritožb in zabavljanja.

Uprava.

— **Vsled tehničnih ovir** je iz današnje številke izostal roman.

— **Mladinsko opravilo.** — Po zadnjih persekucijah slovenskih profesorjev je mladinsko »Jutro« opravilo to postopanje sledeče: »Profesor Remec je predsednik one Gospodarske Zveze v Ljubljani, ki je bila v aferi Sušnikovih prevoznic radi sleparij in oskodbovanja države toliko kompromitirana, da bi g. prof. Remec kot njen predsednik moral izvajati posledice, ako bi se zavedal položaja kot državni uradnik in vzgojevalec mladine. Za prof. Jarca menda zadostuje afera, v katero se je zapletel po lastni krivdi pred volitvami, ki se je razčiščevala pred sodiščem in ki prof. Jarca onemogoča kot vzgojitelja mladine v Ljubljani.« — **No, in kaj je zagrešil prof. Franc Bračun?** Prosimo, da povedo gospodje se to in tudi ta korak »opravičijo«. — Potem pa bomo stavili mi svoja vprašanja in iznesli nova »opravičila«, zakaj smo proti mladim!

— **Persekucije.** Tudi v finančni službi se vrše persekucije. Vrše se namreč neprestana premeščanja v Srbijo, ki se jih ne more drugače imenovati. Od nas odhajajo najboljši moči, ki niso hotele slišati imena gotove politične stranke. Sedaj sta zopet premeščena komisarja Franc Golob in Anton Česnik.

— **Inozemstvo** o našem glavnem strankinem zboru. — O našem glavnem strankinem zboru se peča tudi inozemsko časopisje. Povdarka dajejo avstrijski listi zlasti o konstataciji zbora glede naših zaslužnih bratov v Italiji in na Koroskem, ter pri tem posebno naglašajo govor poslanca Spatnyja. — **Razpis službe.** — Pri deželnem sodišču v Ljubljani je razpisano mesto pisarniškega pomočnika. Prošnje se vlože do 15. junija pri predsedstvu višjega deželnega sodišča v Ljubljani. — Dalje je v območju tega sodišča razpisano mesto pisarniškega uradnika III/3. Prošnje tudi do 15. junija na gori imenovano sodišče. — Končno je zasesti mesto izvršilnega uradnika pri deželnem sodišču v Ljubljani, za katerega lahko prosijo tudi sodni poduradniki, ki imajo izpite. Prošnje do 22. junija na predsedstvo deželnega sodišča v Ljubljani. — Več je razvidno iz Uradnega lista št. 43.

— **Oddana služba.** Svočas smo poročali o razpisu službe krvnika na Madžarskem, za katero je bilo veliko »kvalificiranih« prosilcev z večjo ali manjšo prakso. To so slihi sicer malo čudno, pa je le res in čisto mogoče, saj na Madžarskem so obečali ljudi kar v masah. Beli teror, ki je zavladal po prevratu, je izvežbal za krvnike mnogo ljudi. Zato so bili nekateri prosilci v stanu svoje prošnje utemeljevati s takimi dokazi. In zato je bila tudi ta mastna služba podeljena enemu takemu izvežbanemu prosilcu, ki je izvršil že nad 300 justifikacij z vrvoj, to je 65 let stari Karl Gold.

— **Češki poslanik** Seba ne zapusti svojega mesta v Beogradu kakor smo poročali v zadnji številki.

— **Brez objektivnosti.** — Mladinsko časopisje je tolikanj neobjektivno, da poroča v svojih listih o »piliči udeležbi našega strankinega zbora v »Unionu«. Vsi ti listi trde uni sono, da se je zborovanja udeležilo 200 ljudi. Vsakdo, pa si je na jasnem, da jih je bilo še enkrat več in to je tudi prav, kar dokazujejo številčni podatki v našem tajništvu. Samostojni demokrati naj

bodo kar lepo mirni in naj čakajo še kratek čas, pa bodo videli, kaka glavna zborovanja bodo imeli oni. Kolo časa se že suče nekako tako. Mi smo na naš glavni zbor ponosni, ker tako lepega zborovanja še nismo imeli, pa tudi toliko uteh in spodbude še nikdar ne dobili. Da pa je Ljubljančanov res nekaj manjkalo, to priznamo prav radi in tega tem našim dobrim in zvestim pristajem tudi ne zamerimo. Saj se vsakteri boji brezobzirnega preganjanja od mladinske strani. Vedite pa, da tudi naš čas prihaja!

— **Kovače, kleparje, ključavničarje** in sorodne stroške opozarjamo na pohvalno izjavo drž. podkovske šole, ki jo je prejela tvrdka D. Čebin, zaloga koka in angl. kov. premoga v Ljubljani in ki jo danes priobčujemo v našem listu. Našim cenj. čitateljem toplo priporočamo, da se pri nakupu koka in kov. premoga vedno poslužujejo te solidne tvrdke.

Ljubljana.

— **† Franciška Zupan.** — 9. t. m. je umrla v Ljubljani po daljšem bolehanju občespoštovana gospa Franciška Zupan, mati naših vrlih somišljenikov, katerim izrekamo naše iskreno sožalje nad bridko izgubo dobre, drage mamice. —

— **Brezglavost.** — Več policijskih stražnikov iz Ljubljane so prestavili v razne kraje v državi, tja proti jugu. Za te ljudi bo treba seveda šteti denar za selitvene stroške. Ob enem se pa objavlja razpis za sprejem novih oseb v policijsko službo za Ljubljano. Ali ni to brezglavost v naši upravi iz ekonomskega, pa tudi iz stvarnega stališča. Ali niso mogli ti stari stražniki ostati v Ljubljani pri svojih in nove stražnike poklicati na nova izpraznjena mesta. Tako bi se prihranilo selitvene stroške, služba pa bi prav nič ne trpela, kajti krajevne razmere bi se učili spoznavati novi stražniki, tako pa se jih bodo učili novinci v Ljubljani in prav tako prestavljeni stražniki iz Ljubljane v novih krajih. — Toda kdo se ozira na službene in socialne potrebe ubogih stražnikov. — Gospodom se je pač zahotelo po izkazovanju svoje moči in uživanju pri tem, ko lahko uganjajo — persekucije.

— **Ljubljanske mlekarne** in okoličanske mlekarice. — Mogoče bo kdo dejal, da je to zopet nerganje, pa temu ni tako, ta naša ugotovitev odgovarja istini. Mi bi sicer navedli lahko več imen, ki jih imamo na razpolago, pa tako daleč ne segamo, ker bo mogoče že to zadostovalo. Mleko je zadnje čase prav za nič. Da nima tiste maščobe, ki bi jo moralo imeti, to bi še končno prenesli. Toda, če se gospodinji dan za dnem sveže in takoj zjutraj skuhanu mleko zasiri, to pa je druga reč. Tu nastaja sporna točka. Gospodinja dohži mlekarico, da zmeša skupaj mleko, ki je namolzeno v raznem dnevnem času in od raznih gospodarjev, da ni osnažena posoda itd. Mlekarica pa dolži gospodinjo, da mleka ni prav kuhala itd. Vsekako nekaj ni v redu in ker se čujejo pritožbe od več strani, bo krivda pri nekaterih producentih, vsaj v večini slučajev. — Zato bi bilo treba vse razpečevalce mleka precej strogo nadzirati od strani tržnega nadzorstva. In to je mogoče. Mlekarne se lahko nadzirajo vsaki dan, mlekarice pa parkrat tedensko ali kakor je pač najbolje. Ljudi, to je konjekturo je treba obvarovati škode za pokvarjeno mleko, ki je itak dosti drago. — Če bi z nadziranjem ne bil dosežen uspeh, pa naj se uvedejo kazni ali celo prepoved prodaje mleka takim producentom in prodajalcem. — Mestni magistrat ljubljanski naj to blagohotno upošteva!

— **Slava koroskemu junaku!** — 12. t. m. smo na ljubljanskem pokopališču pri

Modni salon Minka Horvat
LJUBLJANA, Stari trg 21
ima vedno v zalogi najnovejše damske in dekliške slavnike in klobuke. Žalni klobuki vedno v zalogi. Popravila se sprejemajo.

Oglašajte v Novi Pravdi!

Pozor, krojač, šivilja, nešivilja!
Kaj ti koristi kraj brez pouka? Z natančnim poukom, preizkušene ga po vsakem modelu ga dobiš na željo, ekspresno po pošti v KROJNI SOLI, koncesionirani od ministrstva za trgovino in obrt. Ljubljana, Židovska ul. 5. Vsa mesec tečaj za krojače, šivilje in nešivilje.

Glasbene instrumente in potrebščine
kupite najbolje in najceneje pri M. MUŠIČ, Ljubljana, Šelenburgova 6

TUNGSRAM
ZAGREB * ZEMUN

Miroslav Rivic
Ljubljana
Sv. Petra cesta 29.
Lastna knjigovoznica.
Velika zaloga šolskih zvezkov, map, in blokov.

Najboljši šivalni stroji
so edino
Josip Petelinca
znamke „Gritzner“ in „Adler“

Večletno jamstvo. Delavnica za popravilo strojev. Pouk v vezenju brezplačen.
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Jugoslovanski kreditni zavod
v Ljubljani, Marijin trg štev. 8
sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje najugodnejše. Vezane vloge obrestuje po dogovoru. — Proti dobremu poroštvu daje, osebne, trgovske in obrtne, zlasti pa kredite na kratek rok.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA
Delniška glavnica
Din 50.000.000
Rezervni zaklad ca.:
Din 10.000.000
Centrala: **Ljubljana, Dunajska cesta**
Podružnice:
Brezice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Logatec, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst
Brtzojavni naslov: **BANKA LJUBLJANA.**
Telefon štev.: 26, 413, 502, 503 in 504.
Se priporoča za vse v bančno stroško spadajoče posle.